

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

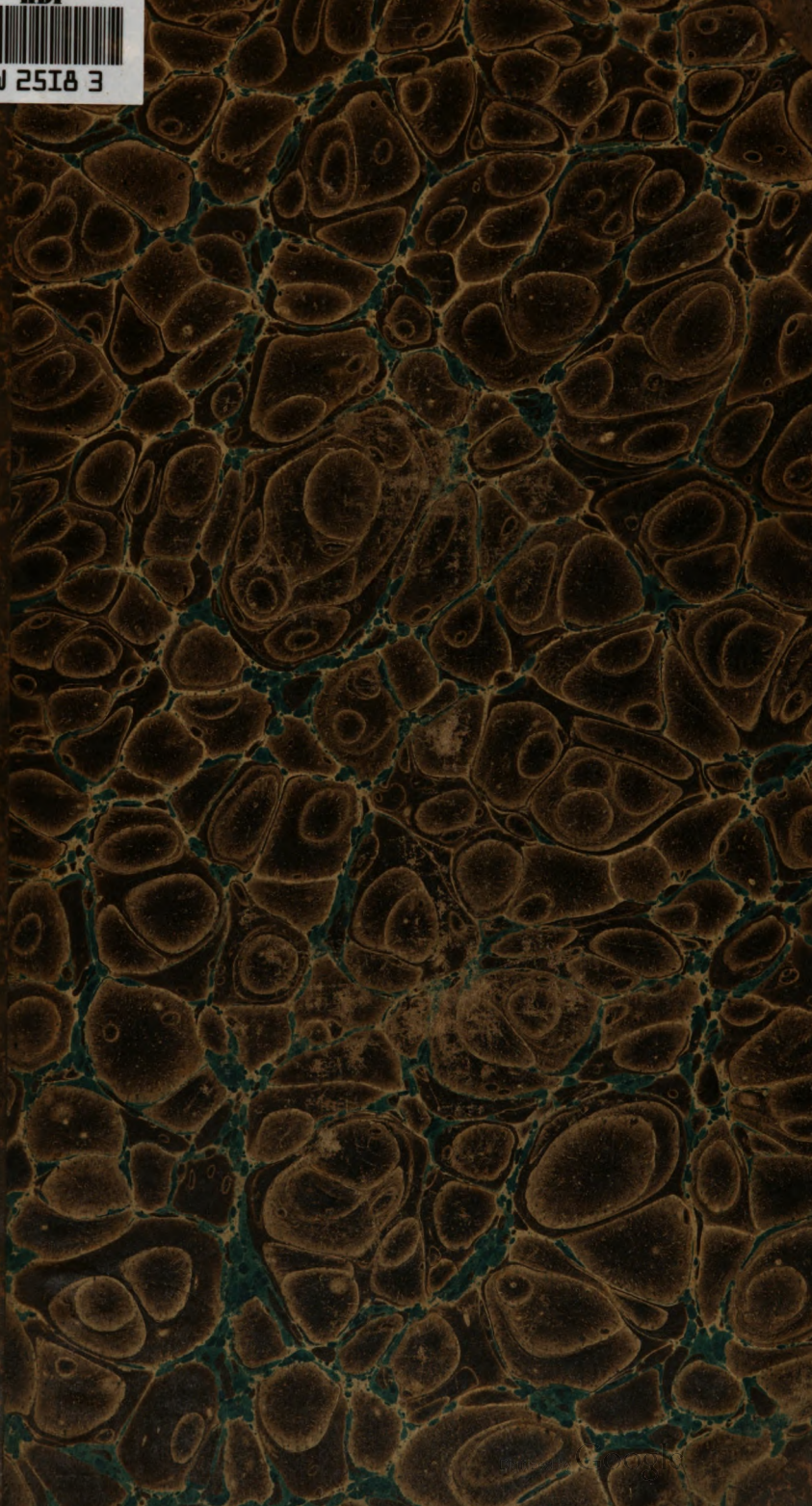
- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

HW 2518 3

KE8135

K R E K E L Z A N G E N.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

KREKELZANGEN

VAN

M^r. WILLEM BILDERDIJK.

TWEEDE DEEL.

*At non Tithoni spernens Aurora senectam,
Defertum Eöa pasfa jacere domo est.*

PROPERT.

Te ROTTERDAM,
by J. IMMERZEEL, JUNIOR.
1822.

KE 8135

HARVARD COLLEGE LIBRARY
DEXTER FUND

NOV 16 1946

❁ ❁ ❁

By dit Tweede Deel mijner Kerckelzangen geloofde ik geene Vooraffpraak noodig te hebben. Het bevat, als het vorige, stukjens van allerlei soort, doch meest alle tot de zoogenaamde Vluchtige Poëzy behorende, en ook inderdaad vluchtig uitgestort. 't Zijn gevoelens van 't zelfde oprechte hart, dat nooit eenige kluisfers aannam, maar de vrijheid in de ondergeschiktheid van standen en rangen erkent, en de slaverny der zoogenaamde Volks- en Standen- of Staten-dat is, facieregeeringen van vroeger en later tijden leerde inzien. Velen zullen hier vinden, 't geen hun hart toestemmen zal; weinigen mischien, 't geen zy in de tegenwoordige dagen van overschreeuwing, openlijk als waarheid

heid

heid zouden durven erkennen; en voor den razenden hoop, die zich thands aanmatigt den hoogen toon te voeren, zal er zekerlijk geene stoffe tot razen en tieren ontbreken. Halen dezen hun hart op, tot zy woorden van denkbeelden en denkbeelden van zaken leren onderscheiden, en het zonnelicht der eeuwige en onveranderlijke waarheid erkennen mogen, die zy met geene Klubisteryen beletten zullen hunne stinkende smeer- en gaslampjens (waar met zy zich zoo verheugen,) dood te te schijnen. Misbruiken zy tot zoo lang taal en reden, en verstrikken of overbluffen zy wat in hun bereik valt; mijne stem te smooren, of mijn hart te ont-rusten, is boven hun - aller macht.

Over Drukfeilen zich uit te laten, schijnt wel wat kleingeestig, doch de domheid van die zich als verlichte en oordeelkundige rechters opwerpen, gaat zoo verr' dat het somtijds noodig schijnt. Immers wanneer men door eens Letterzetters verzinning by het hersieken

len

tellen van een uitgevallen woord, in mijne Sprokkelingen, *bladz. 60*, rood voor oord leest, en dan wil dat dit rood op gloor rijmen moest, schoon de zin zelf daar geen rood toelaat, maar oord (*sireek of land*) vordert, moet dit zekerlijk meelijden met zulke Boekbeoordeelaren verwekken. Het schijnt steeds mijn lot te zijn, gedurig met drukfeilen en somtijds zelfs met verschrijvingen van den Kopïist mijner HSS. gekweld te worden. Op gelijke wijze staat in mijnen Ondergang der eerste wareld (*bladz. 169*) ligt, voor gilt; elders zijn zulke uitgevallen woorden geheel weg gebleven. — Zoo maakt op *bladz. 178* der Nieuwe Dichtschakeering de verandering van goud in goed in het laatste vers van het Eierkoken, dit vers onverstaabaar. In mijn Geslachtlijst staan dus door het overslaan van een regel, *I Deel, blad. 236*, twee oude zeer onderscheiden Duitsche Romanhelden met elkander vermengd, Hoornen Siegfried naamlijk en Wolff Diederijk, en men leest er Hoornen Diederijk. Doch

aan

aan lieden, die de allerbekendste stukken der klasfikale geleerdheid niet kennen (als vroeger gebleken is,) en zich daarom ook licht verbeelden kunnen, dat men geen kind meer moet zijn om te weten wie Achilles of Herkules was, is het zeker niet kwalijk te nemen, dat zy naar hun eigen maatstaf, die juist niet verr' reiken moet, oordeelen. En hoe zou ik hun dan de te rechtwijzing weigeren mogen van 't geen my in deze Krekelzangen is voorgekomen misdrukt te zijn? Zie hier derhalve een Lijstjen voor deze twee Deelen!

I. DEEL.

Bladz. x reg.	5 staat: van	lees: daarvan
50	14 <i>smart</i>	<i>zwart;</i>
82	3 <i>van end. staat: Iifing</i>	<i>Iifing, met Magnusfen, schoon anderen ook Iifing lezen.</i>
101	8 staat: <i>klanken;</i>	<i>lees: klanken,</i>
132	4 <i>dwingelangen</i>	<i>dwingelanden</i>
138	10 <i>bloed,</i>	<i>bloed!</i>
177	11 <i>Roei</i>	<i>Roeit</i>
178	14 <i>waan</i>	<i>waant</i>

II. DEEL.

11	7	<i>Mijn oog</i>	<i>Mijn tong</i>
14	15	<i>'t JEZUS</i>	<i>'t Is JEZUS,</i>
73	15	<i>'t zwaard</i>	<i>de axt.</i>

OP.

O P W E K K I N G.

*Thy bowels, Spider, thou dost spin,
I spin my brains.*

SOUTHEY.

Praler op Parnasfus tinnen

Toegejuichd van land tot land.

Zaagt gy ooit verachte Spinnen

't Ragjen hechten aan een rand? —

Ach, zy poogt zich prooi te winnen,

Maar verweeft haar ingewand.

Doch gy vriend der Zanggodinnen,

Wien met hooggespannen zinnen,

't Speelftift huppelt in de hand,

Spint met al uw glorieminnen,

Eigen hersens en verstand.

II. DEEL.

A

'k Wensch

'k Wensch iets grooters van een Dichter

Dan dit ijdel rag - gespin.

Windgebladder, ja nog lichter,

Houdt het ziel noch waarheid in:

't Is de ware Godsdienstfichter

Dien ik in den Zangheld min.

Tolk der Waarheid, Zedenrichter,

Volks- en Vaderlands verplichter,

Aamt zijn zangtoon Christenzin.

Zielsverheffer, hartverlichter,

Heeft hy 't zintuig tot flavin.

Maar die tonen uit te schieten,

Hangt dit van den Zanger af?

Neen; de bron waar uit zy vlieten,

Is, die ziel en adem gaf!

Zalig, die haar uit mag gieten!

't Is, aan deze zij' van 't graf,

Met den Vorst der Salemieten,

Hemelzaligheid genieten,

Man-

Mannadaauw, voor aardfchen draf!
En, den klank der Herdersrieten
Aadlen door zijn Koningsftaf.

Zwangert, ouden tijds Bataven,
Dus uw Nederlandfche borst,
Gy die steeds als laffe flaven
Fransche gruwelketens torscht!
't Zijn de oprechte Hemelgaven
Waar de vrije ziel naar dorst.
Leert in hooger zangfpoor draven!
Die uw heeten gloed wilt laven,
Is de groote Vrededorst.
Hy is 't die Zijn macht zal flaven;
Houdt uw boezems onbemorft!

Van Zijn aandrifft aangetogen,
Roert men harten door den zang.
Moedig dan den band ontvlogen
Van den Hellschen zielendwang!

Zoudt ge bukken voor de logen?

Buigen in haar ketenprang?

Neen, heft moedig hart en oogent

Dat de lucht der hemelbogen

In uw klepperwieken vang'!

Onze wieg is in den hoogent

Hemelzoon is onze rang.

Ouder broeders, Hemelingen,

Niet, als wy, aan 't slijk verwant!

Ja, wy willen met u zingen,

Ja, wy reiken u de hand.

Daalt uit uw verheven kringen:

Daar is meê ons Vaderland!

't Is voor d' Oorsprong aller dingen,

Dat ons hart en aders springen;

't Is voor Gods genadepand,

Dat de tonen zich ontwringen

Uit de vlam die in ons brandt.

Brang-

Branden! — Ja van gloed ontstoken,
Die geen aardfche springvloed bluscht;
Voelen wy onze aders koken
Van oprechte Hemellust;
Zien wy d' Afgrond opgebroken,
In des Eilands kruis gerust;
Zien wy de Afgrondsfaakkels rooken;
Maar het troestwoord uitgesproken
Dat den kreet der wanhoop fust,
En het zuiver bloed gewroken,
Dat om Gods altaren gudst,

GY wilt onze borst doorstralen,
Bron van ongeschapen licht,
Middelpunt van Zangchoralen
Met be vleugeld aangezicht!
By 't geruisch der Lofcymbalen,
Is uw Hemelthroon geflicht!
Hooger dan die etherzalen
Waar de Zonnen rond in dwalen,

Houdt Gy 't Alles in gewricht;
 En Gy laat uwe oogen dalen
 Op het zondig menschenwicht!

o Zie neder, aller Vader,
 Aller toevlucht, aller God!
 Breng ons uw nabyheid nader;
 Schepk ons 't ware zielsgenot;
 Laat aan d' aardfchen heilverfmader
 Uwe WIJSHEID niet ten spot!
 Laaf de Heildorst uit uw ader,
 Groote Bloed- en Vlamdoorwader,
 En vergruis het Hellsche rot!
 Gy, de ontzachtbre Heldendader!
 Gy, Beschikker van ons lot!

1822.

AAN

A A N
ZIJNE KONINKLIJKE HOOGHEID,
D E N
PRINSE VAN ORANJE.

Adspice, venturo laetentur ut omnia seclo.

VIRGILIUS.

Doorluchte Prins, uit bloed gesproten,
Dat meer dan Koningsdeugd, dan Koningswaarde had,
En twijg der wakkre Heldenloten
Die 't dankbaar Neêrland steeds met teedre zucht aanbad.
Oranjobloem, die, vroeg ontloken,
By de oogen van 't Heelal, het Neêrlandsch harte trekt;
En, schild, waar op 't Geweld zijn tanden heeft verbroken,
Voor 't dierbaar Vaderland ter noodhulp' uitgestrekt!
Gun, moogt ge een oogenblik verpoozen,
Aan Staatszorg, Krijgsbelang, of Huis- of Vaderplicht
Niet heilig, noch gewijd aan zwakke hulpeloozen
Wier welzijn u aan 't harte ligt,

8 AAN DEN PRINSE VAN ORANJE.

Gun, gun een' Grijzaart, zat van dagen,
By 't staamlen van zijn laatsten groet,
Uwe aandacht meê naar 't graf te dragen
Dat lachende onder hem zich opspart aan zijn voet,
Of zou 't uw aandacht niet verdienen,
Als de ouderdom met zwakke en afgebroken stem,
Uw' schedel zegen spreekt, in naam des Ongezien, en
En heeft de jonglingsvreugd een taal van beter klem?
Neen, naamgenoot van de eer der Ridderen (*),
Der Helden van uw stam, in 's Lands Kronijk vermaard,
Wiens arm, wiens naam den Dwang deed fidderen,
Maar, strijdend voor ons recht, het offer viel van 't zwaard,
Ja, gy, in wien zijn naam, gestalte, en moed herboren,
Op nieuw 't verwondren zijn van 't saamgeschokt Euroop,
Gy zult mijn jongsten toon met zachten weemoed hooren,
Gy, aller braven lust en hoop!

Wanneer ik aan uw wieg' u welkom heette in 't leven,
En de onweêrwoik bezwoer zich vormende aan de lucht,
Om met een Dichterlijke vlucht

(P), Lodewijk van Nassaü,

Een

Een blijder toekomst in te streven;
 Of, later, aan 't herbergzaam strand
 Van 't ons nabuurlijk Brittenland
 U (argloos, lispend Kind) aan 't brandend hart mocht prangen,
 En uit uw stamelenden mond
 Den Vaderlandschen groet ontfangen,
 My dierbrer dan de schat van 's aardrijks avondstond; —
 Of toen ik u daarna in 't leedverzwelgend spelen
 Als Knaapjen, by 't bedwang en de onlust kalm en fier,
 In de onbedreven hand gewapend met penceelen,
 Soldaten in 't geweer zag scheppen op 't papier,
 Als, die, door 't hart geperst, aan legers moest bevelen,
 En ademde voor 't oorlogsvier: —
 Toen waren 't (neen) geene ijde klanken,
 Maar vlam en gloed en vonkelspranken,
 Die dit mijn hart ontslaakte in ieder zegnend woord;
 En de Almacht, met mijn leed, met Neêrlands leed bewogen
 Sloeg op uw kindsheid gunstige oogen,
 En heeft mijn zegenbeê verhoord.

10 AAN DEN PRINSE VAN ORANJE.

En thands, nu 't overwicht der opgetaste jaren
Een halfbevrozen bloed doet kruipen door mijne aären,
Nu de aard zich voor mijn oog in neveldamp verhult,
Geen blinkend morgenlicht de kimmten meer verguldt,
Geen pareldrupjen blinkt in 't scheemrend avonddaauwen,
Zou nu die teedre zucht voor Lodewijk verflaauwen?
Den dierbren Lodewijk, die, hupplende aan mijn kniën,
My reeds in 't vuurvol oog den Oorlogsheld deed zien,
Die Frankrijk temmen moest en Neêrlands kluiſters brijzelen,
En 't voor een deel zijns bloeds weêr vrijgekochte land

Herstellen in zijn glorieſtand,

. Ja, eens ten hoogſten top van macht en welvaart vizelen!

Neen Prins! die voor uw rechten ſreed,

En ballingschap en jammer leed,

En, waar 't uw ſtamhuis gold, geen bloed, geen leven ſpaarde,

Maar 't onverſchrokken offren dorst,

Dien trekt het ſtervend hart van de aarde,

Maar niet van d' in dat hart ſteeds aangebeden' Vorst.

Dan ach! wat mag mijn oog, gewoon vooruit te ſtaren,

En

En onaandoenlijk voor 't gewoel

Dier dagverschijnsels zonder doel

Die 't ledig hart van hun beguichlen of vervaren,

Wier trots zich met den naam van wijs of wijsgeer streelt,

Terwijl het in de lucht met de ijde vochtbel speelt;

Wat mag mijn turend oog in 't diep verschiet ontwaren,

Mijn oog u melden, dierbre Vorst?

'k Zag eenmaal, 'k zag de kroon, die thands uw Vader torscht,
Vooruit, toen 't al bezweek in rampspoed en verdrukking.

Ja, 'k zag, in zalige verrukking,

De lauwwren, in het veld van Waterloo behaald,

U schitteren om het hoofd, met zoo veel glans omstraald,

Eer veertig jaren tijds, in wisseling verstreken

Van schokken zonder eind, en jamm'ren, en herstel,

By 't worstlen met de macht der opgezette Hel,

Dien gloriëdag van uit de nachtwolk uit deen breken.

Ik spelde ze U, eer nog de Vorstelijke spond'

Waarvan Gy de eersling zijt, zich ophief uit den grond,
Of lovertelgens schoot, waaruit de Oranjegeuren
De lucht doorwaasfemen en 't hoofd ten hemel beuren;

Waar

12 AAN DEN PRINSE VAN ORANJE.

Waar Neêrlands hoop aan hing, Europaas heil by rust: —
Ja, als die Vader-zelf, tot Neêrlands Kroon gefchapen,
In 't lachend kinderspel, zijns-zelfen naauw bewust,
De boersche madelief nog strengelde om zijn slapen
Waar 't Haagfche Vijvernat de waterwilgen kust. —
Ach! waarom, nu de looden handen
Der Grijsheid my het hoofd verdrukken door 't gewicht,
De kracht der spieren slaan in banden,
En 't oog vereelden voor het licht,
Verbergt de toekomst zich aan 't vlamvend zielsgezicht?
Hoe! neevlen, opgepakte dampen,
Bezwangerd met een last van ondoorfschouwbre rampen,
Omweemlen me om en om met dompig naar gehuil
Eens afgronds! de opgebroken kuil
Braakt zwermen Geesten naar den hoogen!
Zy dwarlen — zinken — rijzen weêr,
En ploffen Thronen, Rijken, neêr,
God-zelv' in 't aangezicht gevlogen!
Wat wil, wat wordt dit? — Hemel ach
Verhoed den doodelijken flag

Die

Die nadert! Neêrland ach! gy moet, gy moet dan vallen!

't Geduld der Godheid is ten end.

Uw dolheid heeft zich blind-, en eindlijk afgerend!

En de aard. . . . zy zinkt met u by 't aaklijk donderknallen

Der Wraak die 't schuldig menschmod roost!

Wat wordt er thands van u, ô dierbaar hoopvol Kroost,

En Jongelingen, die, van fierte en moed aan 't blaken,

Uit droomen van een blijd verschiet

Ontzettend, ijzend, zult ontwaken,

Verzwolgen in den stroom die de Eeuwigheid doorvliet!

Mijn Vaderland, rampzalige oorden! —

En gy, ô hoop van 't Vaderland!

Oranje! — Gy, mijn Cytherkoorden

Wat beeft gy me in de bleek- de doodsehbestorven hand?

Wat snijdt, wat snerpt me uw toon door 't krijshend ingewand?

Verheft u, tonen! rijst, en wispelt

De Luitsnaar af en aan, en sprengt ons troost in 't hart,

Als de adem van Zefir die door de scheutjens lispelt;

En zalft den diepen neep der toegebrachte smart! —

Verkwikking — ? Ja, zy naakt! De wolkgordijnen scheuren,

Daar

34 AAN DEN PRINSE VAN ORANJE.

Daar is, daar is een eind van treuren,
De zon van heil herschijnt in 't zaligst tijdsgewricht!
Ja, Neêrland! ja, Oranje! — ô Moog die uêhtend naderen!
't Zwicht alles voor den throon dien 's warelds Heiland sticht!
En gy, getrouw aan 't bloed der Vaderen,
Gy, met hun Heldengeest in de aderen,
Verwinnaar van u-zelv' en 't heir der Godsverraderen,
Zult heerschen in Zijn naam zoo verr' de morgen licht.

Gy, Aarde, hoort, ja hoort my spellen!
't Beslissend oogenblik breekt in verwoesting uit!
Der Eetwen zwangre schoot, in barensnood aan 't zwellen,
Der Eeuwen zwangre schoot ontsluit!
De Vorst der Vrede daalt. Buigt neder
Gy, Volken! Vorsten buigt en legt uw scepters af!
't JEZUS dien gy wacht, gy hebt uw Heiland weder,
ô Aarde, ô Menschdom; ja, knielt neder,
HEM is de roem, de kracht, met aarde- en hemelstaf!

1821.

AAN

AAN MIJN ZOON,
LODEWIJK WILLEM,
BY ZIJNE TIENDE VERJARING,
OP DEN PAASCHDAG.

Lieve Zoon, zie daar den dag
Weergekeerd aan 's hemels kinnen,
Die u 't eerst by 't uchtendglimmen
Aan den Moederboezem zag.
Dag voor u van 't eerste weenen,
Ingang tot deze aardfche smart,
Nu ten tiendenmaal verschenen;
Maar van vreugd voor 't Oudrenhart!

Hei-

Heilig is die dag, mijn kind!
Denk dit dikwijls, denk dit over,
By des aardrijks groenend lover,
By den zoelen Léntewind!
Ziet gy 't lachend roosjen bloeien
Dat uw 's levens opgang biedt;
't Is nit dorens dat zy groeien,
Gy, mijn Zoon, vergeet dat niet!

Denk te rug naar 't geen ge eens waart,
Hangende op uw Moeders armen;
Als gy onder 't nooddrufkermen,
Naauwlijks kruipen kost langs de aard;
Eer gy 't lichaam op kost heffen,
't Hoofdtjen beuren van den grond;
En geen ander goed beseffen
Dan het paaien van den mond.

Meen

Meen niet, dat gy in dit uur,
By 't ontwikkelen van uw leden,
Uit dien kinderstaat getreden,
Zijt veranderd van natuur.
Heel ons leven is slechts kruipen
Door dit nietig aardfche kaf,
Nooddruft zoeken, tranen druipen,
Enkel onmacht tot aan 't graf.

Hef uw boezem des omhoog
Uit dit lage stofgewemel;
Zoek uw byftand in den hemel
By het alziend Vaderoog.
Bid dat God u hoofd en leden
Opheff', fterk', en begelei'
Om den heilweg op te treden,
En de nooddruft toeberei'!

Ja, door onze ylijt, mijn Kind,
Wordt ook 't aardfche niet verkregen;
't Is alleen door 's Heogften zegen
Dat men 't in zijn arbeid vindt.
Leer gy d' arbeid vroeg beminnen
Als een plicht, ons opgelegd;
Maar het noodig brood te winnen
Is aan Gods genâ gehecht.

Ziet gy ooit op aardfche lust;
Zijn er zin- of kunstvermaken;
Die genadê leert ze fmaken
Met volkomen hartelust.
Doch begeer geen wereldweelde,
Stel geen prijs op goud of eer!
't Geen de vroege kindsheid ftreelde
Geeft den man geen vreugde meer.

't Geen

't Geen ook de aardschgezinden vleit,
 Waar ze in kindfchen waan voor zwoegen,
 Kan dat harte niet vernoegen,
 Dat gevoelt voor de eeuwigheid.
 Zich aan 's warelds fchijn vergapen
 Voegt geen' Englen-aanverwant;
 Neen, de ftervling werd gefchapen
 Voor een meer volmaakten fland.

Kindsheid duurt dit aanzijn door.
 Eerst na 't wederbarend fneven,
 Smaken wy 't volkomen leven
 Met der Englen zalig choor.
 Gaan wy, onder 's Vaders oogen,
 In Zijn toezicht, aan Zijn hand,
 Steunende op Zijn alvermogen,
 Liefde, zorg, en onderftand!

ۛۛ . AAN MIJN ZOON LODEWIJK WILLEM.

Meen nooit op u-zelv' te staan.
Laat Hy los, wy vallen neder,
En daar is geen opstaan weder
By den trots van Eigenwaan.
Wen u, nooit een stap te wagen
Zonder met oprecht gebed
Aan dien Vader raad te vragen,
Eer ge nog den voet verzet.

Mooglijk gaat dees Vaderleer
Uw bevatting nog te boven;
Maar gy zult aan 't hart gelooven,
Vaderlijk voor u, en teêr.
Ecnmaal met uw hart gelezen,
En met Gods genâ besproeid,
Zal die les u zalig wezen
Die my uit den boezem vloeit.

Kind!

Kind ! gy weet wien gy behoort ,
 Uit wat bron gy zijt ontsproten ,
 Met wat doopsfel overgoten ,
 En vereert het Godlijk Woord.
 Ja , uw boezem kan 't gevoelen ,
 Wat , en tot wat eind gy wierdt ;
 Heb geen ander wilbedoelen !
 Word door dit - alleen bestierd !

Jezus werd u vroeg bekend :
 Hy , die voor u heeft geleden ;
 Hy , de Hoorder der gebeden ,
 Die den Geest der Waarheid zendt .
 'k Zie uw tranen , 'k voel ze branden ;
 Tranen , aan de ziel ontweld ;
 Dankbre boezemofferanden !
 En 't is Jezus die ze telt !

AAN MIJN ZOON LODEWIJK WILLEM.

Op uw lieve Moeders schoot
Met haar hartebloed gevoedsterd,
Aan haar boezem steeds gekoesterd,
Is uw voorrecht eindloos groot.
Zy, zy vormde uw eerste schreden;
Vormde uw kinderlijk gemoed
By 't ontluiken van uw reden,
Voor de Bron van alle goed.

Eer die Moeder, dierbaar pandt
Van den opgang uwer dagen
Heeft ze u Jezus opgedragen
En de Godvrees ingeplant.
Leer dat voorrecht recht waardeeren,
En, zoo ge ooit u-zelf mistradt,
Laat u dit te rug doen keeren,
Dat gy haar tot moeder hadt!

Telg-

Telgjen, dierbre gift van God,
 Zij Zijn wet, Zijn wil, u heilig!
 In Zijn Hoede zijt gy veilig,
 Hem betrouw ik heel uw lot.
 Hang Hem aan met hart en zinnen!
 Bot in dankbre vruchten nit!
 God en evenmensch beminnen,
 Is wat alles in zich sluit:

Maar — 't vervullen van dien plicht? —
 Jezus, Jezus zal 't u geven.
 Hy is waarheid, weg, om leven,
 En met Hem valt alles licht.
 Neem die vrucht van heilgenade
 Steeds niet zelfverzaking aan,
 Zoo zult ge allen trek ten kwade
 Door Zijn krachten tegenstaan.

Tracht naar nutte kundigheên;
Leg u toe op wetenschappen;
Maar beschouw ze niet als trappen
Om ten Hemel op te treên.
Maken ze u niet opgeblazen!
Smaak ze als weldaân van Gods hand;
Maar vermeng u met geen dwazen,
Trotsch op 't schemerlicht verstand!

Vrees gevaar noch doodsgeweld!
Wat hem immer moog bedreigen,
Moed is aan den Christen eigen,
Wien Gods Engel steeds verzelt.
Welk een lot ons zij beschoren,
God bezwijkt den zijnen niet,
(Straft Hy ook Zijn uitverkoren,)
Maar alleen die Hem verliet.

Draag

Draag noch moed noch deugd ten toon;
Wacht u steeds van roekeloosheid!
Ons geheel bestaan is broosheid,
En ons pralen, God' een hoon.
God mistrouwen of verzoeken,
Is een even strafbre schuld:
Laat u door geen waan verkloeken,
Dat Hy hoogmoed strafloos duld'.

Wacht u, dat gy ze ooit benijdt,
Wie de voorspoed schijnt te streelen.
Zoek met zulken nooit te deelen,
Maar met de Onschuld waar zy lijdt.
God is niet by 't aardfche pralen,
Rijkdom, aanzien, rang, of macht,
Maar by 't lelietjen der dalen;
Heilige Eenvoud is Zijn pracht.

Laat op 't Wareldlijk tooneel
De eêrzucht u geen rol doen kiezen.
Ach ! gy zoudt u-zelf verliezen
In 't bedwelmend lofgeftreel.
Vraag den God van heil en leven,
Dat Hy u in 't harte ftort',
Welk een baan gy in moet streven,
Dat ge op aarde nuttig wordt.

Neem gy by dit morgenlicht,
Van den tederfte aller vaderen,
Hem, wiens bloed u vloeit door de aderen,
Gy, zijn eenig, hoopvol, Wicht! —
Neem dees lesfen op dit heden
By uw tiende Jaarfeest aan;
En, vervulle u al mijn beden,
Die mijn beden kan verftaan!

'k Schenk

'k Schenk u dees geboortegroet,
En, by 's levens vreugd en smarte
Drukk' ze u de Almacht op het harte!
Blijv' ze u wortlen in 't gemoed!
Leef, ontvangt u mijne hoede,
Tot uws Gods, uws Heilands eer!
In dit uitzicht blij te moede,
Daal ik in den grafkuil neêr.

Grafkuil, zeg ik, grafkuil! Ach!
Jezus, Vader aller Weezen,
Jezus is er uit verrezen,
Heden vieren wy dien dag!
Vrolijk mag ik van u scheiden,
Zijner Vadertrouw bewust,
En ons weêrzien ook verbeiden,
Na mijne ingetreden rust.

1822.

AAN

AAN DEN ZELFDE.

*Mijn zoon, hoor de tucht uws Vaders, en verlaat
de leere uwer Moeder niet.*

SALOMO.

Hoor, mijn Zoon, de tucht uws Vaders,
Druk zijn lessen in uw hart;
En betracht de leer der Moeder,
Die uw leven kocht voor smart.
Hoor de onfeilbre taal der wijsheid
Die uit Gods genade vloeit:
En zie eens uws Vaders grijsheid
In gezegend kroost herbloeid!

1822

HU-

HUWL IKSJUBELFEEST.

Zie daar dan dertienhonderd weken ,

Mijn Dierbare , aan elkanders zij'

Doorleefd , daar om ons heen tienduizenden bezweken

In 't alverwoestend eb- en vloed- en stormgetij'!

Zie 's levens bloei in 't graf gevaren ;

En 't zelfbetrouwen op die kracht

Die 't leven als zich eigen acht ,

Gevallen voor de zeis der jaren ;

Maar over ons hield de Almacht wacht.

Wat

Wat jammren zwierden om ons henen!

Wat buien stortten ons op 't hoofd!

Maar, steeds van Gods genâ omschenen,

Was nooit by ons de dank verdoofd.

Wat doolden we over land en zeën

In armoê zonder steun of raad;

Maar altijd met een blij gelaat,

Gerust, by d' aanblik aller weën,

In 't hart dat voor elkander slaat!

Ja, nimmer bleekten onze wangen

Van kommer om het nakend lot;

En wat ons harte mocht verlangen

Bevalen wy d' algoeden God.

En Hy! hy heeft ons niet bedrogen,

Hy zegende onzen zuivren gloed;

Hy die ook 't pluimloos kicken voedt,

Zag op ons neêr met weldoende oogen,

En heeft ons voor 't gebrek behoed!

Ja,

Ja, 't grijsade ons soms met felle tanden

Afgrijslijk in het aangezicht:

Ja, Wanhoop klopte aan deur en wanden,

Maar vond de kalme harten dicht.

Die harten mochten vast gelooven,

By 't saangemengeld hulpgebed

Tot Hem die 't onheil palen zet;

Des Hemels troostbood steeg van boven,

En, dankend zagen we ons gered.

Mijn dierbre, wat zijn aardfche vlagen? —

Zy deinzen op het machtwoord af.

Wat zou den Christen ooit vertfagen,

Die God' zijn lot in handen gaf? —

Gewis, Zijn trouw blijft onverbroken;

Zy overtreft al 's warelds fchat;

En, als deze aard haar kring ontfpat,

Heur bergen van verwoefling rooken;

Houdt deze trouw onwrikbaar ftad.

Trouw-

Trouwloozen, monsters, zielstyrannen,
Met heel den Afgrond in verbond,
Zijn duizendhoofdig aangespannen,
Maar nooit ging onze hoop te grond.
Wy boetten goud, gemak, en goederen,
By 's vloekverwantschaps poging in;
Maar niets van 't heil der huwlijksmin;
Maar nooit de zielsrust der gemoederen;
Maar nooit het eerlijk broodgewin! —

Ach, roep hier geen herinneringen
Te rug, waar echter 't hart by spleijt.
Neen, laat ons heden jubelzingen!
't Is juichens- ja, 't is dankenstijd.
Ach! 't dierbaar Kroost, waarom wy treuren,
Juicht, dankt, by onze vreugd, omhoog. —
Hef met my 't zich bewolkend oog!
Wy zagen 't ons van 't harte scheuren
Tot burgers van den Hemelboog.

Ge-

Geliefde, ja, ook dit is zegen:

Een deel van ons (wat zielentroost!)

Is reeds ten Hemel opgestegen!

Door God geëigend is ons Kroost.

Wy volgen, ja! Die onderpanden

Zijn minnende Oudren niet ontvreemd,

Maar opgekweekt in zaalger beemd.

Haast reiken ze ons de lieve handen,

Als Jezus ons dit stof ontnemt.

Ach, laten we in dien zegen roemen!

Ons Kroost was onzen Heiland dier.

o God! wie zal zich waardig noemen

Dat hy Uw hemel dus versier'!

Gy, Gy verwaardigde onze sponde

Te spreiden met een eeuwig groen;

Met telgen voor Uw Hofplantsoen. —

Bloed, bloed vrij, ongeneesbre wonde,

Maar vloei in dank voor Jezus zoen!

Melieve, ja, wy mogen weenen,
 Maar laten we onze tederheid
 Op 't lief, op 't dierbaar hoofd vereenen,
 Dat met, dat om, dat naast ons schreit!
 O Stort uw zegen, Onze Vader,
 Gy, Jezus Vader, op hem uit!
 Op dees, dees eene huwlijkspruit!
 Dat hy ons beider asch vergader',
 En dankbaar in de lijkbus fluit'! —

Mijn Dierbare, ach! uwe oogen druppelen?
 Wat zinge ik! ach wat vange ik aan?
 Mijn feesttoon moest van vreugde huppelen,
 En moet hy u op tranen staan!
 Doch ja, dit dierbaar tranenmengelen
 Is zoeter dan de vreugdepraal:
 Ja tranen zijn des Christens taal,
 En 't jubelchoor der heilige Engelen
 Ontfangt die in hun wierooksehaal.

Doch

Doch oopenen we ons, geliefde Gade,
 Aan d' invloed van dat vreugdgenot,
 Dat uit de volheid van Genade
 Voor ons ook nederstroomt van God. —
 Of konden we in de bangste tijden
 Geklonken aan elkanders hart,
 Hoe fel aan alle kant benard,
 Ooit stervling in 't heelal benijden?
 Hun blijdschap stellen voor die smart?

Neen, wat ook de aard ten toon mocht spreiden,
 Wat ze ooit verlokkendst bieden mocht,
 Het heil, bestoten in ons beiden,
 Werd voor geen warelden gekocht:
 Ja, dankten wy niet duizendwerven,
 Voor 't onzen wensch vervullend lot,
 D' in weldaân onuitputbren God;
 En was, in overvloed en derven,
 Dit niet ons EENIG heilgenot?

Ja, Dierbre, 'k durf het vrij betuigen,
Nog blaakt my 't zelfde zielsgevoel;
Mijn schedel moog ten grave buigen;
In 't harte wordt die vlam niet koel.
Ja, 't is om geene aanminnigheden,
Om geen begaafdheên van 't verstand,
Geen lieven mond of poezle hand,
Dat ge in dit hart wordt aangebeden
Dat van geen aardfche vonken brandt.

Neen Dierbre, van geen aardfche vonken,
Geen ooit vergankelijken fprank! —
God-zelf heeft u mijn' arm gefchonken;
Mijn liefdevlam is hemeldank.
Ach! grooter had Hy niets te geven,
Niet dat, zoo groot een Gever waard,
Mijn hart bevredigd had op de aard;
Die gaaf was eindloos meer dan 't leven,
Mer al waar 't menschlijk oog op staart.

Dit

Dit overtrof de hoogste beden,
 Die ooit ontfroomden aan mijn borst,
 Wanneer zy grooter zaligheden
 Dan 's warelds grootheid smeeken dorst.
 Vermetel hief ik 't hoofd naar boven,
 En vroeg, 't geen licht nooit stervling bad;
 Wat mogelijk de aarde nooit bezat.
 Maar, God, mijn bidden was gelooven
 En Gy, gy schonkt my dezen schat!

Geliefde, ja, Gods hoogste zegen
 (Ik ondervond het, dank zij Hem!)
 Was aan uw zuivre borst gelegen,
 Die ik in zielsverrukking klem.
 Mijn God! hier voel ik 't hart bezwijken!
 Behoed het gene Uw goedheid gaf,
 En alles, alles sta ik af —
 Deel Gade en kind Uw liefdeblijken,
 En dankbaar zinke ik neêr in 't graf.

Onschatbre, volg, ó volg mijn zangen!

Al zweeft dien zang geen feestgalm door,

Ons brandend hart by gloënde wangen,

En God en Hemel, geeft gehoor,

Ons Echtvereen, door God gesloten,

Door 't heiligst liefdekoord gesnoerd,

Ontheiligde geen laffe boert;

Geen dattle dans van speelgenooten

Heeft ons naar 't huwlijksdons gevoerd.

Geen wangeruisch van vreugdemalen

Stoorde ooit ons huislijk rustgenot!

Wat zou 't gejoel der Bachanalen

Waar 't hart zich oopen mag aan God!

Neen de Echtzaal was ons 't Godlijk Eden,

Waar de Echt geen zielen famenboeit,

Maar smeltende in elkander gloeit;

En overdaauwd met zaligheden,

Van d' ongeschapen Geest doorvloed.

Duld,

Duld, Hemel, die, eer plichtverzaking
 Zijn leven overdolf met smart,
 Tot 's menschen hoogste heilvolmaking
 Den Man zijne Ega namt van 't hart; —
 Die in hun beider zielsverknochten,
 By 't zegenen van den moederschoot,
 Den heiligste aller plichten floot,
 En 't opperste Uwer handgewrochten
 Veredelde tot Echtgenoot!

Duld, Godheid, dat ons kloppend harte
 Zich uitstorte in dit vreugdgetij!
 Wie voelt verdrukking, nood, of smarte,
 Met Engenschutswacht aan zijn zij?
 O Almacht, leer, ja leer ons danken
 Met vuriger, met voller gloed!
 Ontvlam, vervluchtig ons 't gemoed,
 En vliegen we op in Hemelklanken
 Tot voor uw throonzaal, Bron van goed!

1822.

M I J N E E G A.

De Weêrhelft, my door God, tot troost en hulp van 't leven,
Genomen uit het hart en zeggend weêr gegeven,
Die met my, ééne ziel, door 't zelfde vuur ontgloeid,
In onverdeeld gevoel van liefde samenvloeit.

1822.

DE

DE HAND DES OUDERDOMS.

— *Jam respice canos ,
Invalidasque manus , et inanes cerne lacertos ;
Ufus abit vitae.*

LUCANUS.

o Koude hand van d' Ouderdom ,
Gy die ons 't hoofd bestelpt met winter sneeuw der jaren ,
En de omgebogen hals , van 't wicht des levens krom ,
Naar 't gapend aardrijk strekt om knikkende in te varen !
Gy , wien geen gloed van 't hart verwarmt of stooft ,
Hoe zeer hy nog in 't oog , als 't maanlicht aan de kimmen
Waar in , voor 't menschlijk oog , de zon heur fakkeldooft ,
Door de avondnevels heen blijft glimmen !

Δ Koude en fiddringvolle hand

Met die des killen Doods in broederlijk verband,
 En voorbô van zijn greep, zijn aangreep, aan den grijzen;
 U voel ik tot in 't traag en werkloos ingewand,
 Waarin 't verheffend bloed geen vezel meer doorfpant,
 Maar neêrziigt als de koelte eer de onweêrstormen rijzen,
 En door geen scheutj' of halm met speelsche dartelheid
 De levensprikking meer verspreidt!

Hoe, waak ik, of zijn 't schemeringen?

Zijn 't schijnfels zonder *zijn*, die me aandoen, of is 't meer?
 Wat weigert, wat me omgeeft, mijn boezem door te dringen,
 En 't hart te ontzetten als weleer?
 Wat mistdamp heeft voor de innige oogen
 Den spiegel van de ziel betogen

Waar zich Gods schepping in verkondigde aan 't gevoel?
 En wat kon 't goochelspel des zintuigs dus verstoren,
 Waar in zich 't dom verstand bezwijmelde en vergat,
 Als of Gods pronkstuk tot niets hooger waar geboren,
 Dan 't geen het met het vee in lotgemeenschap had?

Ja,

Ja, 'k waak; 't is thands geen droomgewemel,
Geen zinnendronkenschap die 't hart in oproer stelt;
Neen, 'k voel den daauwdrop van Gods hemel,
Waarvan 't verborgen zaad der hooger menschheid zwelt.

De rups verschrompelt, moê gekropen,
Genoeg heeft ze op de struik, op 't blaadtjen dat haar draagt,
Met nooitverzade drift geknaagd,
Zy voelt zich 't grof bekleedsel slopen;
De vlinder vormt zich reeds half sluimrend tot de vlucht;
Het uur genaak, de schel breek open,
En, burger eerst van 't stof, doorwemelt hy de lucht.

Wat wroet ge in 't stof, o stofgenooten,
Gevoelt het wat die borst, waar meê gy zwoegt, omvangt!
In 't slijk verzonken Adamsloten,
Uit geestelijker kring verftoten,
En wien 't bezwarend lichaam prangt!
Verwelkend zeegeen wy den zegen van 't verflensen,
Dit slijten van 't de ziel belemm'rend feestgewaad.
Vervallen van ons-zelf herworden we eerst tot menschen,

Tot

Tot d' ons van God bestemden staat,
Verstompt, verstramt dan, zintuig, leden,
Wordt vreemd aan 't leven van deze aard!
Heur jammerbaan is afgetreden,
Gods Engel wenkt ons hemelwaart!

1822.

DE

DE JEUGD.

(Uit het *Persisch*).

فيلستاني چر قلزار جراني

Een rozengard van Schiras is de Jeugd,
Een rozengard, met heldre bron dooraderd;
Een orgelkeel die bosch en dal verheugt;
Een wierookwolk uit specerygebladert'
Die op den aâm der Westewinden zweeft,
En 't kalm genot der zielsrust in zich heeft.

Doch als 't gebruik der woefte Najaarsvlagen
De rozen knakt op de ijgedorde hagen,
Met vuile mist de heldre lucht bedompt,
En 't voogtenlied op d' olmentak verstomt;
Wat blijft er, dan een treuringvol herdenken,
En diepe les voor 't omgekeerd gemoed,
Van nooit het hart aan aardfche lust te schenken,
Maar op te zien naar 't onverderflijk goed!
1822.

ON.

ONMACHT DER GRIJSHEID.

Sprei' schrandereid door de onbezochte lucht
De vleugels uit; of streef zy de arendsvlucht
Op d' oceaan met uitgebreide doeken
Voorby, en boor door eeuwig ijs en nacht,
't Gegrin ten trots van 's hemels burch-tin-wacht
Om 't daglicht in zijn eerste wieg te zoeken!
Wring' ze in den muil van d' onbetembren dood
Den toom der Kunst, en legg' Natuur in banden;
Geen schoonheid ooit, geen minlijk maagdenrood,
Herbloeit op nieuw, waar eens heur bloes verschoot,
Geen grijsheid zal van jeugdig Dichtvuur branden.

1821.

GE-

DES LEVENS LUST.

Strooi' de dartelende Jeugd

Rozen op haar paden!

Laat de volle schaal der vreugd

't Schuldloos hart verzaden!

Laat zy, om haar lot verheugd,

In genoegten baden!

Als de stramme grijsheid komt,

Zijn gejuich en zang verftomd;

Daar het gure najaar gromt,

Vallen bloem en bladen.

Lieve, dierbre, jonge tijd,

't Wiegjen pas ontwasfen,

Als het hart zich niets verwijt,

Schrapen kent nog tásfen;

Schootvrij voor den valen Nijd;

Doof voor 't ravenkrasfen!

Smaak

Smaak de zoetheid van uw lot ;
Vier die zuivre weelde bot ;
Grijsheid zal u in 't genot
Nog te vroeg verrasfen.

Kinders, ach ! de tijd gaat om !
Sluipende en verftolen
Naakt de bevende Ouderdom
Op katoenen zolen ,
't Hoofd gebukt , de lenden krom ,
In zijn pels verscholen.
Lacht niet met zijn tragen tred !
Waar hy eens zijn ftap naar zet ,
Ach , dien heeft hy ras in 't net ;
Nooit zal hy verdolen.

Met hem komen zorg en smart ,
Onrust en verdrieten ,
In het argloos open hart
Tuimlend binnen fchieten ;

Alles wordt voor de oogen zwart;

Uit is 't niet genieten!

Maakt gy 't leven u ten nutt'?

Eer die grijns de vreugde schut:

In den eens verdroogden put

Baat geen watergieten.

Maar bedenkt hét, lieve Jeugd;

In den bloei der dagen,

Wie u van 't genot dier vreugd

Rékenfchap zal vragen.

o Geniet, in God verheugd!

't Is Zijn welbehagen.

Maar verkleef den boezem niet;

Aan het geen de lust u biedt

Die een eindeloos verdriet

Eeuwig doet beklagen.

1817.

GENOEGLIJKE OUDERDOM.

Oud zijt gy, Paai Witbol, sprak laatstmaal een Knaap,

Grijs zijt gy, en kaal op de pan.

Nog zijt gy gezond en nog rustig ter been;

Ai, zeg my de reden daar van.

Toen 'k jong was, sprak Witbol, en moedig en frisch,

Begreep ik, de jeugd is als gras;

En 'k heb mijn gezondheid en kracht niet misbruikt,

En dit komt my oud nog te pas.

Oud zijt gy, Paai Witbol, hervatte de Knaap,

En toch nog het leven moè;

Maar echter betreurt gy 't verlorene niet.

Ai, zeg my, waar komt dat by toe?

Toet

Toen 'k jong was, sprak Witbol, en moedig, en frisch,

Begreep ik, de Jonkheid veroudt.

Ik dacht op de toekomst in wat ik bestond,

En schuwde wat eenmaal berouwt.

Oud zijt gy, Paai Witbol, hervatte de Knaap,

En 't eind van uw leven spoedt aan;

Toch zijt gy nog vrolijk en spreekt graag van 't graf,

Ai, zeg my, waar komt dat van daan?

Ik ben vrolijk, en peins graag en spreek van het graf,

Sprak Witbol, gedenk er my by!

In 't bloeien mijns levens dacht ik aan mijn God,

En God, in mijn grijsheid, aan my.

Na SOUTHEY.

1822.

D.

AAN

A A N M I J N Ë
E G A D E,
OP HAREN VERJAARDAG,
IN PIJNLIJKEN EN GEVAARLIJKEN LICHAAMSTOESTAND.

Wat is de intree van ons leven
Voor die 't om zich-zelf bemint?
Wat is de adem, ons gegeven,
Dan een toortswalm in den wind?
Ach, bestond geen God hier boven,
En geen Echtband op deze aard,
Liefde waar er noch Gelooven,
Leven, slechts beklaging waard.

Maar,

Maar, wy weten 't, wy gevoelen 't,
Daar bestaat een God omhoog,
Onzer aller heil bedoelend
Met een nimmer falend oog.
En, Hy vlocht ons Huwlijks snoeren,
Heil- en troostvol zelfs in 't leed;
Wat mag dan de ziel ontroeren
Waar het hart dit niet vergeet?

Ja, de dag is vierenswaardig
Die ons aardfche lot begon.
Zien wy, ook ter afreis vaardig,
Dankbaar naar die Uchtendzon!
Hoe de tijden henenrennen,
Duister, vrolijk, staat by God;
Maar Hy gaf ons Hem te kennen
En een zalig Echtgenot.

64 AAN MIJNE EGADE OP HAREN VERJAARDAG.

Rampen — ach, zijn haast doorstreden;

Vreugden — schaduw aan den wand.

Dank zij God voor 't geen wy leden!

't Waren welken van Zijne hand. —

Wat hy vander ons bereide . . . ,

Lieve, sluiten wy 't gezicht!

Zweeft Zijne geest niet om ons-beide

En ons owendierbaar Wicht? —

Innig treft my dit uw lijden;

Waar 't afkoopbaar voor het mijn,

'k Vloeg niet angstig om uw zijden,

Maar gy zoudt onthoven zijn,

Doch wat kan ik? — De Almacht smeeken,

En die troost als Ega biën,

Die ons hart steeds uit mag spreken:

't Is de Heer, die 't zal voorzien.

Ja,

AAN MIJNE EGADE OP HAREN VERJAARDAG. 35

Ja, Hy zal, Hy zal, mijn Waarde!

o Mistrouwen wy Hem nooit,

Die de dorens dezer aarde

Met Zijn rozen overstrooit; —

Die ons bybleef, wat ons knelde,

En wiens weldaân zonder maat

Dat, eenstemmig hart vermeldde

Dat in onze boezems slaat!

Ja, Hy weegt des stervlings krachten,

En verdrukt niet waar Hy drukt;

Redden kan Hy en verzachten

Waar het hart gewillig bukt.

Ach, ook Jezus heeft gebeden:

„Vader, dat Uw wil geschied!”

In een nacht vol ijslijkheden;

En wat leed Hy, en voor wie!

56 AAN MIJNE EGADE OP HAREN VERJAARDAG.

Ach! voor ons, mijn Teêrgeliefde!

't Was voor ons, dat roede en staal

Zijn gezegend lijf doorgriefde;

Hy droeg onze zondenkwaal.

Wy dan, dragen we ook geduldig

Wat hier 't stof verduren moet;

Aan Zijn liefde zijn wy 't schuldig,

Wy, gewasfchen in Zijn bloed!

Doch, waartoe zoo droeve galmen!

De uitkomst hangt aan God-alleen;

Hy fchept juich- en vreugdepfalmen

Waar men wegfmet in geweën.

Dragen we, in geloof vereenigd,

Onze beden voor Zijn throon!

De Arts die alle fmarten lenigt,

Is Zijn ons gestorven Zoon.

Voe-

Knielt Natuur niet aan Zijn voeten ?

Zien wy haar geheimen door ?

Hy kan heelen, Hy verzoeten,

Ook waar 't uitzicht zich verloor.

Strikt en lost Hy 's levens banden

Niet naar eigen vrije macht ?

Is ons lot niet in Zijn handen ?

Ja, mijn Dierbre, ja, verwacht !

Duister zij het voor onze oogen ;

Schijn' Zijn licht ons slechts in 't hart,

Voor Zijn Hemelthroon gebogen,

Rijst Zijn zegen in die smart.

De Aardsche wijsheid moog bezwijken,

Wy, mijn Lief, bezwijken niet :

Angst en leed en kwalen wijken,

Waar des Levens ader vliet.

58 AAN MIJNE EGADE, OP HAREN VERJAARDAG.

Voegen we onze handen samen;

Klimm' dees Vierdag op in dank,

En het Engendom zegg' AMEN

Met heel 's Hemels wederklank!

Smeeken wy, by Heilgenade,

Onderwerping, kracht, en moed!

Dit, mijne aanbeden Gade,

Zij u mijn geboortegroet!

1822.

HUW-

HUWLIJKSFEEST-HERINNERING

VOOR MIJNE

VRIENDEN * * *.

Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστί.

PAULUS,

Wanneer de Almachtige, na 't onvergankelijk leven,

Heel de Aarde en alles wat ze omvat

Zijn' gunstling weggeschonken had,

Wat hield Hy over om te geven?

Hoe bleef er mogelijkheid voor nog een grooter schat

Die 't geen des Aardrijks Vorst bezat? —

U vraag ik 't, Englen, zoo verheven!

Meldt, meldt dit! — Maar ó neen,

GOD wist het, GOD-alleen.

Hy

HY slaat op Adam vlamrende oogen ,
 Vap 't ondoorstaanlijk Alvermogen
 Vervuld, en dees zinkt neêr, gevoelloos neêr op de aard,
 Onwetend van zich-zelf, als nietig slijkgevaart?

Door eigen wicht bezwaard.

Hy slaapt. Zijn boezem zwelt, en opent ribbe en spieren: —
 Zijn bruischend hartebloed verdeelt zich onder 't zwieren: —

De ontbroken zijde baart, en stort zijn zelfheid uit. —

Ontwaakt, herkent hy zich verdubbeld in zijn bruid!

Herkent zich, maar verschoond, met zachter glans omtogen,

Van tederer, van zachter aâm bewogen;

En, brandend in heur arm gevlogen,

Biedt hy voor 't eerst zijn dank in menglend maatgeluid.

Gods heilherauten uit den hoogen

Verbreeden 't ruim der hemelbogen,

Waardoor de lofgalm klinkt, en, duizendmaal herfluit,

't Gestarnt' dien feestrei leert, die Mensch en Geest omsluit!

Zie

Zie daar Gods weldaad van meer waarde
 Dan 't eigendom van heel eene Aarde,
 Ja, van de onwraakbare Aarde, eer pijn of ramp ontstond
 En 't vloekwoord dood en wee aan 't menschlijk heil verbond!
 De weldaad die alleerf Gods zegening kon volmaken,
 Waarin, wat wellust heet, zich-zelve moet verzaken,
 En die ons d' angel breekt van de aardfche levensfinart!
 Zy, voorwerp van geen flauw, geen rustgehangend haken,
 Maar, waar de vezels-zelf van ons bestaan voor blaken! —
 Mijn Vriend — thands Echtgenoot, gy kentze, en moogt ze smaken;
 Hoe dierbaar moet ze u zijn, hoe is zy 't, aan uw hart!

Vier, vier dien dag dan, die u paardé;
 Ja, vier hem, als de bron van loutre zaligheên;
 Met eindloos teêrder vreugd dan die u schonk aan de aarde
 Ten speelpop van een woest en eindloos golvend meir.
 Hy gaf u aan u-zelv', geheel u-zelven weêr. —
 Dit zocht uw angstig hart, zoo dikwerf 't in u klaagde;
 Dit was 't, wat uw gevoel tot zijn vervulling vraagde;

Dit

Dit geeft u 't in-genot van 't aanzijn, dit alleen!

Verdubbeld, maar tot één herfsmolten, zijn we eerst één.

't Is éénheid, 't is de Gade uit onze borst genomen,

Waar in de Godheid zich, zoo verr' 't de menscheid duldt,

In Heur geheimenis aan 't zielbesef onthult,

En 't sterflijk hart doorgloeit met Opperhemel-spranken.

Ja, zij die dag u steeds de heiligste van 't jaar!

Vereer hem, doch met harp noch lichte cythernaar,

Geen, naar deze aard gestemde klanken!

Maar (waar de harten slechts meê danken,)

Met tranen van dat Zielsgenot,

Dat zich in 't diepst gevoel verloren,

Verfmetend offert aan zijn God,

En de onbesmette Hemelchoren,

Wanneer ze een wijl hun Hallels smoooren,

Verbroedert aan des stervlings lot.

Mijn Vriend! — doch, zegge ik, dierbre Vrinden!

Maar neen, gy zijt my één, gelijk gy 't d' Englen wierdt.

Ja,

Ja, zij van u de dag van 't heilig Echtverbinden

Door meer dan vreugdgejuich, door dankbaarheid, gevierd!

Geen dartelheid van aardschgezinden,

Vermeest zich dat zy 't feest van Gods genâ verfiert!

Wy die dit nu uw diſch bekleeden,

(Wien de Echt geen keten is, die twee tot één verknocht,

Maar 't geen Gods almacht één, ter weêrhereening wrocht,)

Wy bieden u geen zang, maar ſaamgevioten beden

Uit teêr, uit Vaderlijk en Moederlijk gemoed,

Dat de aders van geen andren gloed

Dan Christenwellust bruifchen doet,

En in de Huwlijkszaligheden

Den waren balfem kent by voor- en tegenſpoed!

Ach! mogen vijf en twintig jaren

Ook u, moog' 't dubbeltal, moog talloos meer dan ons,

(Maar 't zij met minder zielbezwaren

In rijker tooi, op zachter dons,

In ruimer toevloed van genoegén,

Mer

64 HUWLIJXSFEEST-HERINNERING.

Met schaarscher zuchten, lichter zwoegen!)
Omringd van bloeiend kroost en altijd blij gezin;
Den Echtband kennen doen in nooitverbroken min!
En moogt ge dan uw hart voor 't oog van God ontblooten,
En juichen dankende uit: Die Almacht die ons schiep,
Tot Heilgenade en Hemel riep,
En famenklonk tot Echtgehooten,
Heeft in het Huwlijksnoer een zegen opgesloten
Voor Englenwijsheid zelfs te diep!

1822:

SINT

S I N T - A L B A A N.

Ziet, ziet gy dat Burchtslot, zoo vast en zoo hoog?

En ziet ge die Jonkvrouw met tranen in 't oog?

En ziet ge dien Pelgrim van 't Heilige land?

Dien hoed met die schelpen, dien staf in zijn hand?

„ Gy Pelgrim van 't Oosten, ik bid u, hou stand!

„ Wat brengt gy voor nieuws uit het Heilige land?

„ Hoe gaat het met de oorlog daar over het meir?

„ Hoe maakt het onze adel, betracht hy zijne eer?” —

• 't Gaat wel met onze oorlog in 't Heilige land:

• Reeds viel ons Napluza, reeds Rama in hand.

• Onze adel is moedig, gelijk hem betaamt;

• Het Kruis is verwinnend, de Maan wordt beschaamd.’ —

Een goudene keten (een gift voor een Vorst!)

Met parels doorschakeld, hing af van haar borst:

„ Och, Pelgrim (dus zegt zy, en werpt hem die om,)

„ Heb dank voor die troostmaar, waardoor ik bekom!

„ Maar Pelgrim, al meld my! ook hebt gy misſchien

„ Graaf Albert, den dappre, by 't Leger gezien.

„ Als 't Kruis overwon en de Maanſtander dook;

„ Was hy niet de voorſte, en de zegenrijkſte ook?“ —

‘ Och, Jonkvrouw, het knopjen groent lief aan den boom;

‘ Het water is helder als 't welt tot een ſtroom;

‘ Uw burchtmuur ſtaat ſtevig; en hoog zweeft uw hoop;

‘ Maar alles is vatbaar voor ramp en verloop.

‘ De knopjens verwelken; de donder ontbrandt,

‘ En laat van den burchtwal ſlechts puinhoop en zand;

‘ De ſtroom raakt vermodderd; de hoop heeft gedaan. —

‘ Graaf Albert — nam ketens — op Libanon — aan.’ —

Nu

Nu schudden haar kniën, hear bloesjen verschiet;

Maar liefde doorvlamt haar, dus weifelt zy niet.

„Mijn Albert (dus zegt zy), de mijne voor God!

„Ik red u voor eeuwig, of deel in uw lot.” —

Fluks tuigt zy een ros met gevlengelden voet;

Fluks grijpt zy een slagzwaard, dat dorst heeft naar bloed;

Fluks scheept ze in een vaartuig met goud overhoopt,

Op dat zy Graaf Albert de vrijheid herkoopt.

Doch weinig denkt Albert aan haar die hem mint,

Of wat hem als Christen of Ridder verbindt.

Een Heidensche schoonheid wischt alle drie uit,

Des Sultans van Jaffa bekoorlijke spruit.

Hem trof, van haar opslag het vlammeende gat,

De raafzwarte hairvlecht op 't boezemsneeuw-wit,

De zwellende heupzwaai in Oosterfchen zwier;

Hy zag die, en stond op den aanblik in vier.

Dit gitzwart verdoofde dat teder geweld
Der oogen vol Hemel, waar 't hart in verfmelt;
't Ebeen van die hairlok het golvende blond,
Waar 't hart van den minnaar zijn kluifsters in vond;

Die statige wending der rijkste gestalt',
De tengere rankheid die 't Westen gevalt!
Die hemel der oogen, die kluifsters van goud,
Verdwijnen aan 't harte, voor 't Vaderland koud.

Straks hangt hy met de oogen aan de edele Maagd;
Met oogen, waar 't hart in, om wedermin vraagt.
Zijn lippen besterven! dat hart brengt het uit,
En 't hare verstaat hem, en wenscht zich zijn Bruid.

„ O Christen (dus sprak zy) gy dingt naar mijn min!
„ Drie zaken begeer ik, zoo willig ik in.
„ Eerst zult ge u bekeeren tot onze Moskee;
„ Dit zult gy, ter liefde van Zulimaas beë.

„ En

„ En dan zult gy treden in de eenzame grot ,
„ Voor 't heiligend geestvuur, der Kurdmannen God,
„ Drie nachten doorwakend, aandachtig en stil;
„ Dit zult gy verrichten om Zulimaas wil.

„ En dan zult gy yvren met schild en rapier,
„ Om Franken en Christnen te drijven van hier.
„ Wanneer dit verricht is, alsdan en niet eer,
„ Ontfang ik u willig tot Man en tot Heer.” —

Straks smijt hy, op 't woord dat de schoone hem gaf,
Zijn Ridderfchap, Kruisfchild, en degenkruis af;
Verloochent den Heiland in wien hy gelooft,
En zet zich verbijsterd den tulband op 't hoofd.

Hy gaat onbekommerd en dringt in de grot
Door 't ijzergeknitter van grendels en flot.
Hy waakt tot het daglicht; niets wordt hy gewaar,
Dan 't flikken der vlam op het steenen altaar.

De Maagd was verwonderd; de Sultan niet min:
Het Priesterdom waant daar een tooverkracht in.
Men zoekt, en — men vindt in een plooi van zijn kleed,
De rozenkrans waar hy zijn beden by deed.

Hy gaat weér en waakt in de holle spelonk.
Nu hoort hy gejammer en stormwindgeronk;
Maar alles op afstand, en 't naderde niet;
En 't branden der vuurvlam is al wat hy ziet.

Luid morden de Priesters; de Sultan verslomt;
Nu worden er rijmen en vloeken gebromd.
Men zoekt aan zijn lichaam, en vindt op zijn hart
Een kruis dat by 't doopfel hem ingedrukt werd.

Men snijdt dit zorgvuldig en pijnlijk uit.
Hy keert in het hol, en een fluïstrend geluid
Verrast hem by de intreë. Het was het Vaarwel
Dat de Engel hem toeriep, nu buit van de Hel!

Ach !

Ach, de Engel, zijn wachter, van 't wiegjen af aan, —
Die immer getrouw aan zijn zij' had gestaan, —
Zijn Leidsman ten hemel, verlaat hem met smart;
En de aakligste ontroering bevangt hem om 't hart.

Nu stopplen zijn hairen en rijzen van schrik.
Hy deinst en bedenkt zich, en woest is zijn blik.
Maar neen, hy verhardt zich: hy nam zijn besluit,
De Schoone begeert het, hy voert het ook uit.

Nauw over den drempel van de innigste cel,
Omgeeft hem de draaiwind der Macht van de Hell'.
Het rammelt en daverd, en in dit gerucht
Verschijnt nu de Vuurgeest op vleugels van lucht.

De rots sloeg aan 't locien, waarheen hy bewoog:
De vlam op het outer verhief zich om hoog:
De bergen ontborsten en schroelden het kruid,
En riepen aan 't aardrijk den Vlammenvoogd uit.

Onmeetlijk in grootte, wanfchappen van vorm,
Is 't weérlicht zijn adem; zijn ftem is de storm.
De pols van Graaf Albert hield regel noch flag,
Wanneer hy den Vuurgeest in 't aangezicht zag.

Zijn hand hield een fabel, doortinteld van 't vuur;
De Libanon fchokte met burchtgrond en muur;
„Neem (fprak hy) dit ftaal, dat u alles verneert,
„Zoo lang gy niet weder den Kruisgod vereert.” —

Perbiedig ontfangt hy, geknield in het zand,
't Omwolke geweer uit de omnevelde hand.
De vuurvlam verflaauwde, de donder deinsde af,
Daar 't spook op zijn luchtwiek den tempel begaf.

Nu wapent zich Albert by 't Heidenenrot;
En ftrijdt tegen vrienden, Verlosfer, en God.
Geen kracht, die de kracht van zijn wapen gelijkt!
De Zeismaan herftelt zich! de Kruisvaan bezwijkt,

Van

Van Libanons bosch tot aan 't Westersche meir,
Dreef de aard in één bloedbad van 't Christenenheir,
Tot Boudewyn-zelf, uit Jeruzalems vest,
Hem tegen kwam trekken, tot weêrstand geprest.

Men hort met de lanfen verwoed op elkaar;
Trompet en tymbalen verdoven 't misbaar;
Maar Albert werpt ruiters en paarden omveer,
En Boud'wijn, de Koning, bezwijkt voor zijn speer.

De Koning zinkt ruglings en schokt in de zaal;
Zijn bloed sijpelt neêr door de voegfels van 't staal;
En eer hy zich weder ten afweer verheft,
Zwaait Albert den fabel die zekerder treft.

Daar heft hy zijn vloekzwaard den Vorst boven 't hoofd,
En 't had dien voorzeker de herfens gekloofd,
Maar 't zwaard van een Paadje die tusschen hen snelt,
Houwt dwars door zijn tulband met mannengeweld.

De slag was zoo hevig dat Albert zich boog,
En 't Kruischild des Konings hem schitterde in 't oog.
Bedwelmd en onwetend van 't geen hy bestond,
Ontglipt hem *o Jezus* den bevenden mond.

Het zwaard gaf een zucht en zijn vloekkracht verdween.
Het vloog uit zijn vuist, en men weet niet, waarheen.
Doch (zegt men) een Poeldraak der zwavelvuur-kom
Bracht daadlijk het lemmer den Vuurgeest weêrom.

Hy beet op zijn tanden, en sloeg met zijn hand
Den moedigen Paadje ten zaal uit, in 't zand.
Daar rolde de helm en het aanzicht was bloot;
En, eer het nog de oogen voor 't levenslicht floot,

Zie, daar blonde lokken, bevekt met haar bloed,
En waterblauwe oogen, die vonklen van gloed;
En 't maagdelijk aanschijn, den minlijken mond,
Die eenmaal zijn hart aan Klaudina verbond!

Zy,

Zy, die tot zijn redding uit boeien en nood,
Geen zeegevaar schuwde, geen onheil of dood!
Die schoone, die hy met zijn God had verzaakt,
En die van zijn hand hier de marteldood smaakt!

„ô Gruwel!” Dus zucht hy. Versteend staart hy ze aan,
En voelt zich den boezem van wroegingpijn slaan.
Maar 't Kruisheir dringt voort, als een stroomende vloed,
En drenkt thands zijn spietsen in vijandenbloed.

De Kurd, de Kalmuk, Saraceen, Arabier,
't Valt alles en zinkt voor de Christenbanier;
En de arenden vliegen naar 't slagveld om buit,
Tot daar zich 't gebergte aan het middelmeer sluit.

De slag is voorby. Maar wie is 't die daar ligt,
Met stuipen van wanhoop in 't grimmig gezicht? —
En wie ligt daar by hem met bloed overspat? —
't Is Albert, en zy, die hy schendig vergat.

Zy

Zy vond van heur minnaar geen naricht by 't heir
Vermomt zich als Paadje, en omgordt het geweer;
En waant hem te wreken op 't Hagars-gebroed
Wanneer zy het leven des Konings behoedt.

De schoone begroef men in melkwit gesteeft:
Maar gieren verslonden zijn vleesch van 't gebeer.
Zijr beenders verstrooiden, zijn stam is vergaan,
En de eeuwige vloekspraak vermeldt SINT-ALBAAN.

De Luit van de Zangers herdenkt in hun lied
Het lot van Klaudina en die haar verried;
En gy, wien de harten van tederheid slaan,
O Schenkt aan heur onheil eene enkele traan.

1822.

DE WIJSGEERIGHEID DEZER EEUW.

Hoor uw Kindtjen, hoe het schreit!
Zie het de armtjens tot u strekken!
En gy geeft het aan de meld?
En gy kunt naar 't Bal vertrekken? —
En gy kunt dit zonder pijn? —
Moeder! heet dit Moeder zijn? —

Man, gy gaat naar Klub of Spel,
Laat u pijp en glaasjen smaken.
En maakt huis en disch tot Hel
Met uw buiten 's huis vermaken,
Hoe uw Weêrhelft suffice of kwijn'? —
Heet dit Man en Egâ zijn? —

Zijn

Zijn er dan geen' plichten meer
Die een kind en moeder binden?
Is in huis en echtverkeer
's Levens vreugd niet meer te vinden?
Is Natuur of Echt maar schijn,
En is *mensch*, een *duivel* zijn?

Kon het woefte feestgedruis
De inspraak van het hart versmooren?
Ging de vreë van 't zalig huis
In den wereldkring verloren?
Keerde 't zielzoet in fenijn? —
Zeker, ja, het moet zoo zijn. —

Neen! Maar 't hart, vervreemd van God,
Weet geen zielsheil meer te smaken:
't Zoekt by Wareld, spel, en spot
Enkel zuizling voor vermaken.
Modder deelt hy met het zwijn,
Die het tracht gelijk te zijn.

Plicht-

Plichtvervullen valt hem hard,
Die den plicht niet kan *genieten*. —
Voze leden doet het smart,
Als de bloedstroom door wil schieten. —
Dronken van den zwijmelwijn,
Moet men wel verbijsterd zijn. —

Die zijn hemel zoeken moet
In 't gewoel der schijntooneelen,
Zou des Echtlands zerpe zoet
Dien 't verfranscht gehemelt' streelen? —
't Moet een varkensbrood - festijn
Voor 't bedorven smaaktuig zijn. —

Ja, verlichte Filozoof,
Durf uw fraaien leer beleven!
Ook de kunne bleef niet doof,
Om den man op zij' te streven.
Ja, van Newastroom tot Rhijn,
Alles moet ontchristend zijn.

Roci

Roei de grondbeginfels uit,
 Waar de rust en vreë aan hangen:
 Maak Gods aardrijk tot uw buit;
 't Is gereed uw juk te ontfangen:
 Schud, en schok, en ondermijn!
 Haast zult ge alles meester zijn.

Weg met de ouderwetsche deugd! —
 Vrijheid! Eigenwet! en Reden!
 Ja, de hoogste wet is Vreugd
 En de vrijheid rechtvertreden!
 Loopt in 't jaagpad aan de lijn,
 Menschen! dat heet vrij te zijn.

Maar de Duivel die u rijdt,
 Hijgend lastbeest! — Welk gekozel!
 Die is lang zijn aanzijn kwijt:
 Niemand meer is thands onnoozel;
 En zoo God nu slechts verdwijn*,
 Zal ons Rijk volkomen zijn.

En

En Hy zal het. Waarom niet?
Immers God is louter goedheid,
En wil niemand ooit verdriet;
Loutere kokinjezoetheid.
Ook zijn wy Hem veel te fijn!
Ja, het moet, het zal zoo zijn! —

Maar 'het kloppertj' in 't gemoed
Dat zich nu en dan laat hooren! —
Wel, dat waar een slechte bloed,
Die zich van dat ding liet storen;
't Mocht een Klopjen of Bagijn,
Maar het kan geen Wijsgeer zijn.

Laat het dwazeuffersgild
Afgézaagde spreukjens kwaken!
't Vluchtig aanzijn, dus verspild,
Zullen we ons ten nutte maken.
Wie er in den dut verkwijn',
Wy, wy zullen wijzer zijn.

Wellust is de ware God,
 Die een recht heeft op ons leven;
 De eerste plicht is lustgenot,
 En in d' arm der vreugd te zweven:
 O Hy rust op zacht satijn,
 Die een Filozoof wil zijn.

Zwierf de dartle dans in 't rond!
 Laat het bloed door de aders ruiscken!
 Schudde en daavre dak en grond!
 Laat de feestwijn schuimen, bruisccken,
 Schittervonklen als robijn!
 O Dat heet gelukkig zijn! —

Maar, als alles ons verlaat,
 Vreugd en leed ons heeft begeven?
 Zonder toevlucht, troost, of raad....? —
 Zoo verlaten wy het leven.
 Zelfmoord is een medicijn;
 O Daar kan geen beter zijn!

Daar

Daar is wisse rust in 't graf;
Deze weg staat altijd open,
En hy schrikt geen Wijsgeer af
Die niet vreezen kan of hopen!
Hier meê sluiten wy 't gordijn;
Moge er slechts geen namaals zijn!

1822.

DE ANACHOREET.

(GRAFSCHRIFT).

Hier leefde en stierf de man in armoë, pijn, en leed,
Zich-zelv' door boete en rouw steeds onvermurwbaar wreed.
Zijn dood stelde eindlijk perk aan 't onverduurbaar lijden,
Van 't hongren, 't beëgeschrei, en 't nooit verpoosd kastijden.
Wat lacht ge, ô spotters, met 's mans ijver, zoo verkeerd,
Waarin 't welmeenend hart zijn Heiland heeft vereerd?
Dus pijnlijk zag hem de aard die groote plicht volenden,
In dwaling, maar oprecht, en zonder ze ooit te schenden.
Gy, wien verlichter geest langs zachter pad geleidt,
Betracht uw lichter plicht met de eige omzichtigheid.

1822.

VRAAG

V R A A G,

(UIT JOANNES OPENBARING.)

Ga, Christen, in uw hart, Zoo eens een Vorstenbond
(Of wie hun staf bestiert,) geheel dit wereldrond
Vereenigde in één zelfde en opperst Staatsvermogen,
Uw Kerken samen smolt met Manes en Socijn,
't Rechtzinnige Geloof deed zwijgen voor de logen,
En 't Manna Gods vermengde aan Heidensch moordfenijn:
Een God op 't aardrijk stelde, aan wien gy trouw moest zweeren,
Wiens throon- en ouderdienst zy sterkten door hun staal;
En wien ge, als Staatshoofd niet, maar Kerktyran, vereeren,
En Christus wislen moest voor ceremoniepraal;
Hem loochnen; aan Zijn bloed en zondenzoen verzaken;
En 't Euangelieblad verwerpen als verdicht,

Om 't school van Sokrates den wierook toe te blaken,

En, met gesloten oog, te hupplen by dat licht: —

Beraad u: durft ge dan den fellen moordbijn tarten?

Den schandelyken strop, het vilmes, en de ylam?

En zult ge u allen nood getroosten, alle smarten,

Voor 't zaligend geloof in 't Godlijk Offerlam?

Zult ge allen hoon en smaad gewillig op u laden?

Geschuwd, vertreden zijn, beneden 't slijk veracht?

Zijn haters in het bloed van wie Hem eert, zien waden,

En worden voor Zijn naam als weerloos vee geslacht? —

Gy zwijgt; gy wenscht het slechts, doch hoopt het! De ijdele glorie

Van 't hart bedriege ons niet; maar onze Heiland leeft.

Hy haalde uit Dood en Hel de bloedige Viktorie;

Hy is 't, die, wie Hem smeekt, de kracht tot strijden geeft. —

Maar vraag u-zelv' nog meer. — Zoo in die duisternisse

Een Helgeest lamm'rentaal door 't slanggesijfel mengt,

En vrij gevoelen biedt aan 't overtuigd gewise;

Mits dat ge op 't valsch altaar uw wierookgreintjen brengt?

Dat ge instemt, bloot voor 't oog, om andren mee te fleuren,

En 't merk der Redendienst op hand of voorhoofd draagt?

Zult

Zult ge, onverwikt in trouw, uw boezem op zien scheuren,

By 't naadren van het leed en lijdende, onversaagd? —

Ach ijdele vraag, roept ge uit, in dees verlichte tijden

Waar elk verdraagzaamheid en vrijheid galmt en krijscht! —

Het zij zoo! sterken we ons in 't bidden en 't belijden!

Gy kent den dag die daalde en niet die morgen rijst.

Waar Vrijheid heerlijkst klinkt, daar smeedt men de engste boeien;

't Zijn rozen, waar de braam zijn dorens mee verhult:

En waar Verdraagzaamheid de lippen steeds doet vloeien,

Daar is 't verdorven hart van diepen wrok vervult.

Dat heet Verdraagzaamheid, aan God zijn plichten schenden,

Bessissen, en met hoon verdrukken die 't weerleidt;

In gruwelmoord en bloed den zegepraal volënden,

Wien spot en lasterzucht den weg heeft voorbereid.

Of kent gy 't voorspook niet? de teekens niet der tijden?

Doorleest gy oog noch hart by 't buldrend hoopgekrijsch?

Of — kunt ge een Christen zijn, en Christus 't hart niet wijden,

Maar geven 't aan de Hel, wanneer zy 't vergt, ten prijs?

1822.

R O E M.

*Nought is your famous laude and hie honour,
But winde inflate in other men's cares.*

CHAUCER.

Wat is die Roem, waar rijp en groen op azen,
Dan wind, het oor van andren ingeblazen?
Och! waar men wijs en hield zijne ooren dicht,
En opende zijne oogen slechts aan 't licht!
Vernoege 't elk, zich-zelfen op te hullen,
En andren 't hoofd niet met hun wind te vullen;
Of brak die wind niet zoo luidruchtig uit,
En maakte 't oor niet jeukrig naar 't geluid.
Een ieder zou naar 't vrij Geweten leven,
En 't wufte hart geen' volkswaan overgeven;
Veel min, zijn rust (en dikwijls tegens dank),
Ja, ziel en wil, verkoopen voor een klank.

1822.

DE

DE VLOEK VAN 'T BURCHTSLOT

M O Y.

— *Negligis immeritis nocturam*

Postmodo te natis fraudem committere? —

HORATIUS.

Wat feestgebral op 't staatlijk Moy!

De toren voert de vlag;

De pikton zet door 't vreugdelicht

Het slot in vollen dag.

De wapens blinken in de lucht,

Van onder op verlicht,

Op 't donkerblauw der holle nacht

Het Landvolk in 't gezicht.

't Krioelt op 't voor- en achterplein

Met zang en daps, in 't rond,

En de Echo mengt zich aan 't gejuich

By 't dreunen van den grond.

Op 't kraambed in 't geheimst vertrek.

Ligt 's Burgheers Echtgenoot,

En drukt, een lieven Zoon aan 't hart,

Ontbonden uit heur schoot.

„ Een Zoon! een Zoon! een Erfgenaam

„ Van 't overaadlijk huis!”

Dus galmt het al in dronken vreugd

Door 't daavrend volksgedruisch. —

De nacht gaat om, de dans verflapt,

Het feestvuur gloeit nog flaauw,

Doch veel en zakpijp murmben nog

By 't rijzend morgengrauw.

Als uit een hoek van 't bergpoortplein

In jammerlijk gewaad,

Een kromgebogen Best verschijnt,

Met onheil op 't gelaat.

Haar oog staat hol in 't rimplig hoofd.

En grinzend ziet zy rond!

En

En de adem van een Helfchen geest
Scheen walmende op haar mond.
Het *Leve en bloei' het Huis van Moy!*
Klonk nogmaals om haar heen,
Maar sterft, daar zy dien mond ontsluit
In 't hart ontzettendst NEEN!
NEEN, roept ze, en wederhaalt dit NEEN;
En 't ploft op ieders ziel,
Niet anders dan of 't Hemeldak
Heel de aard te plettre viel.
In eens verftomt al 't feestgejoel,
En alles staat verward;
En vreugdevuur en toorts dooft uit,
En fiddring grijpt in 't hart.
Zy blikte de gastrij grommende aan,
En fchudt het ijle hair;
Geen adem geeft de zakpijp meer,
Geen toon ontspringt de snaar.
„Genoeg gedarteld en gespeeld,“
Dus broemt haar holle kaak;

„Hooft

„ Hoort thands een andren toon van my ,

„ Ecn toon van bloed en wraak ! ”

„ Zestig lange jaren ro'den over deze burchttin rond ,
Sints zich Urquhart door den vrede met den Heer van Moy verbond ,
't Was hier vreugdefeest als heden , 't galmde er over muuren trans ,
By het omgaan van den beker , by het zwirlen van den dans .

Plechtig was hun eed gezworen , en de aaloude veet gesmoord ,
En hun beider macht , vereenigd , overtrok den Nesferboord .
Stokoude Urquhart werd verachterd , stram , en lang reeds afgestreên ;
En met hem reed Alvaas erfzoon , die zijn zijde bleef bekleên .

Alvaas Erfzoon , die zijn leven aan dit Krijgshoofd had verpand ,
's Grijzaarts dochter teder minde , zich ook vleide met heur hand .
Ach ! eenstemmig was die liefde ; onverdeeld was beider vlam ;
Zy , haar 's Vaders eenigst spruitjen ; hy , de laatste van zijn stam .

Don-

Donker was de lucht betogen, en de stormwind bruischte fel;
 Aaklig galmde 't nachtuilknappen dwars door rotsvallei en del.
 Ook de gitzwarte onheilsvogel roeit hen krasfende over 't hoofd,
 Door geen weërgalm van de bosfchen, door geen loofgeruisch, ver-
 (doofd.

Onverhoeds treft onder 't trekken hun een jachthoornklank in 't oor,
 En het blinken van een lemmer doet zich in den sehemer voor.
 't Zwaait in 't rond, en honderd handen grijpen in één oogenblik
 In de toomen van hun paarden, als de ridders, blind van sehrik.

Urquhart is ontbloot van weêrstand, eer hy nog van aanval weet;
 Alva slechts verheft den fabel met zijns stamhuis wapenkreet.
 „Staat, gy helden! wijkt, verraadren!” roept hy, maar men antwoordt
 (niet.
 En zijn lemmer spat in splinters, zonder dat hy vijand ziet.

Hevig stort hem dit op 't harte; diep verzucht het, eindloos diep,
 Daar het zich zijn zielsgeliefde, zijn toekomstig heil, herriep.
 Ach! in plaats van 't lieve lachjen dat zijn gantsche ziel bewoog,
 Staat hem daar het donkre voorhoofd van den trotschen Moy voor 't
 (oog.

Daad.

Daadlijk worden zy in ketens door den stormwind van de nacht,
 Verr' van Margareetes armen, naar het kerkerhol gebracht.
 Daar verduren ze in de kluiſters, onder dit, dit juichend Slot,
 Achter gindsche grendel-valdeur, eens gevangen' vijands lot.

Geen driedagen nog vervloten, of aan 's valſchen Dwinglands voer
 Ligt een jonge Maagd te baden in onſtelpbren tranenvloed,
 Om een Vader, om een Minnaar; om hun leven, of hun leed
 In de dood te mogen deelen; en — die Maagd is Margareet.

's Wreedaarts mond vertrok tot lachen. 't Was de lach van woefſten
 (haat,
 Zich in 't wanbedrijf verheugend, die hem doorblonk op 't gelaat.
 Mooglijk dat hy thands met wraakzucht, 't eens noodlottig uur her-
 (dacht,
 Toen zy 't aanbod van zijn liefde, met zijn dreigen, had veracht.

„Neen, (dus ſprak hy,) van Margreete mag de beë niet vruchtloos zijn;
 „k Zal om haar één offer ſparen, hoe ik my ter wraak verpijn'.
 „Maar het ander ('t is gezworen) moet mijn erfwrok thands voldoen:
 „En het zij aan haar verbleven, wien zy 't leven wil behoën.

„Wil

„Wil ze een Minnaar die haar aanbidt, nederdomplen in het graf,
„Voor het leven van den Grijsaart, hem die háár het leven gaf?
„Wil ze eens Vaders zilveren hairen met zijn weinig druppelen bloeds
„Overspatten, voor de wellust van een zoete bruiloftskoets?” —

Hoe verstomde daar Märgreete, by dien meer dan donderslag!
Hoe versteef haar long en adem! hoe verging haar oog en dag!
Sprakloos stond zy, zonder tranen, zonder teekens van gevoel;
Als een steen, zich-zelv' onwetend, aan wat storm hy sta ten doel.

Sprakloos stond zy; onbewogen; zinloos, duizlende, en verluft:
Twee misvormde spookfels rezen uit de donkre kelderkluft.
Spookfels?—Ach, het was haar Vader, 't was haar teedre hartenvrind,
Tuschen wie zy moest verkiezen, toegezegde bruid en kind!

Ijlings vliegt ze en valt den Minnaar op het bevig kloppend hart,
Hijgend met gebroken adem, en het spannend oog verftard.
„Wy, wy sterven met elkander (roept zy), laat mijn Vaders vrij,
„Ook de doodkist zal ons zoet zijn aan eens teergeliefden zij”!

„Smaak

„Smaak mijns Vaders grijsheid vrede! rust' de zegen op ons graf!
 „Als de wraak des moorders beendren lang vermorfeld heeft tot kaf,
 „Zal ons 't mastbōsch stil en lieflijk overweemen met zijn blad,
 „Tot wy met elkaar ontwaken, waar geen traan het oog ontspat.” —

Urquharts wangen liepen over als hy zijn Margreete zag.
 Hy bedwong zijn zielsontroering met een pijnlijken lach.
 Maar nu scheen hem 't hart te ontfluiten, 't rimplig voorhoofd trok
 (zich strak,
 Daar hy 't oog van Moy zag branden, dat van dulle spijt ontfak.

Statig beurt hy 't hoofd naar boven, als verheven over 't leed;
 Rijzig, of hem 't pak der jaren van de matte schouders gteed;
 Vurig, of hy al de woede, waar zijn wrokkend hart van barst,
 In den donder had vergaderd, die door oog en tanden knarst.

„Valsch verrader! was 't u wellust, dat ge een vijand foltren moogt,
 „Vrees en schaamte schokt uw binnenst', daargy op uw offers oogt,
 (Dus, dus ratelt hem die donder dwars door 't ooren 't ingewand;)
 „Maar ik zegevier en dartel by dit knellen van mijn band!

„En

„En ô gy, mijn dierbre Dochter, gy, uws Vaders hoogste roem!

„Gy, herroep die keus van wanhoop en uws braven minnaars doem.

„Dees verraderlijke torens, waar zoo menig bloed in vloot,

„Zullen dit mijn rif bewaren, en eens boeten voor mijn dood.

„Zoude ik leven tot verachting, zonder wreker, zonder eer;

„En mijn schaamte gaan verbergen aan den boord van Lochnes meer?

„Aan den boord dier zelfde baren die mijn helden uit den strijd

„Nimmer weder zagen keeren met beschimping of verwijt!

„Uitgebleekt zijn deze lokken en mijn baan is afgelegd;

„Morgen leg ik 't hoofd toch neder en betaal Natuur haar recht.

„Maar uw Alva zal me een Zoon zijn, en uws Vaders schim ten zoen,

„Door een zee van bloed en vlammen Urquharts roem herleven doen.

„Valt de Jongling voor uw Vader, beef dan, Margareete, beef!

„Wacht dan dat de vloek uws Vaders over uw gebeente zweeft! —

„Doe hem leven, doe hem flaken, en mijn zegen blijft u by!

„Zegen van een stervend Vader, dierbaar aan een Kind als gy!” —

Snikkend borst zy los in tranen, en, als ving haar boezem lucht,
 „Laat, laat Alva leven,” riep zy, met een hartontscheurden zucht.
 „Volg' hymy naar Komris hoogte!” — En, met d'ijfselijkten kreet
 Vliegt zy naar de woefte heide, zelve onwetend wat zy deed.

Daar, daar zit zy op die heide, op die kale dorre hei',
 Hoort haar noodgegil herhalen door den weërgalm der vallei;
 Hoort den doodsnik van haar Vader in elk ritflend windgeril,
 En beandwoordt elke rilling telkens met een nieuw gegil.

Twee paar Wreedarts, naauwlijks menschlijk in't affchuwlyk norsch
 (gelaat,
 Brengen straks een draagbaar nader, overdekt met rouwgewaad.
 „Hier, hier (zeggen ze,) is uw Vader dien gy hoofdloos wederwacht,
 „En uw Minnaar aan zijn zijde, met hetzelfde zwaard geflacht.” —

Daar, daar leggen ze op den heuvel beide lijken voor haar neêr;
 Beide bloedig, voor haar oogen; — zy gevoelt of denkt niet meer!
 Niet een zucht of traan ontwelt haar, maar versteenend, dag en nacht,
 Houdt zy by die overblijffels onder sneeuw en hagel, wacht.

Sneeuw

Sneeuw of regen moge dalen; storm of onweêr loeie of blaas,
 Slaaploos zit zy by die panden, onverwrikbaar van haar plaats,
 Schrikt hyeen en roofgevogelt' met haar woefte blikken af,
 Nu, gepaard met aaklig huilen, dan, met krijfchend hondsgeblaf!

Gants onkenbaar 'aan elks oogen, rijst zy eindlijk van den grond,
 Graaft een lijkkuil met heur nagels, tot een grafterp opgerond,
 Die in 't hangen van 't gebergte, 't oog der wandlaars tot zich trekt;
 En stort daaglijks lijkgebeden op den steenhoop die ze dekt;—

Bidt een kinderloos verwelken over 't gruwzaam Moordslot af;
 Dat het, wie het ooit bewone, tot vervloeking zij en straf;
 Dat des bloedhonds stam verdwijne van het oppervlak der aard,
 En met hem, de roekeloze, die den naam van Moy bewaart.

Hy verging, en liet geen loten; hy met heel zijn tak, verging.
 En zijn leven was verkwijnen in gewetensfoltering;
 Ieder morgen voegde wroeging by de wroegingvolle nacht.
 Maar die vloekbeê blijft bestendig tot het laatste nageslacht.

Neen, geen Zoon zal ooit zijn Vader, zoo lang deze Burchtwal staat,
 'tGrijs en waggelend hoofd beschutten voor eens bittrenvijands smaad,
 Of zijn stervende oogen luiken met een kinderlijke hand;
 Maar zijn erfgoed steeds vervallen op een verren aanverwant.

Op een vijand, dien hy haatte, — op een vreemde zonder recht,
 Die den tytel van dit erfgoed aan een naamloos wapen hecht,
 En, steeds kinderloos verstervend, 's Hemels wraak getuigen moet,
 Voor 't verraderlijk vergieten van het eens verzoende bloed.”

Hierop schatert ze uit van lachen, met een ijsfelijk geluid.
 Alles beeft en drukt zijne ijzing in een stoorloos zwijgen uit.
 „Ik (vervolgt zy) ben die droeve, die van elk verlaten Maagd,
 „Die haar jammer zestig jaren aan den Hemel heb geklaagd.
 „Ik, ik ben die Margareete; ik, die op de dorre hei'
 „Sedert zestig lange jaren om mijn dierste panden schrei.
 „Ik misvormde, havelooze, maar wier beë de Hemel hoort,
 „En wier bloed hier vast blijft kleven op dit gruwelhol van moord.”

Alle vreugde was verdwenen, en de morgenstond brak aan;
Maar niet één der feestelingen, of hy scheen ter dood te gaan.
Vijfmaal was zy dus verschenen by een Kraamfeest op de Burcht,
Vijfmaal was het jonge spruitjen door onzichtbre hand verwurgd;
Elke hoop op Kroost verwelkte by elke uitgeschoten bot;
En de onzichtbre hand werd kenbaar van een gruwelwrekend God.
Sedert vielen muur en torens in verwoesting op den grond;
En een puinhoop werd tot kenmerk waar het slot van Moy bestond.

1822.

OPHELDERINGEN.

Moy, de naam van een ouden Schotschen stam en hun Burcht.

URQUHART, desgelijks van een stam, vijandlijk aan den vorigen.

ALVA of **AYLVA**, desgelijks van een stam, onderhoorig of verwant aan dien van Urquhart.

Ness, een rivier, waarvan *Inverness-shire* genoemd is.

LOCHNESS, een streek lands aan de Ness.

KOMRI ligt in Perthshire.

ZELF-

Z E L F B E D R O G.

't Gevoel schijnt ons werking van eigene kracht;
En 't is slechts erkenning van hoogere macht.
De Wil acht zich vrij, als verkiezing uit meer;
Maar is het gevoel slechts van 't vreemde beheer.
't Behaaglijke danken we ons-zelfen alleen,
't Onaangenaam schuift men naar buitenwaarts heen;
Het een noemt men vrijheid, het ander heet dwang,
En VRIJHEID en WILLEN is 't koekoeks-gezag.
't Is zelfmin en hoogmoed die reden bedriegt
En vast in den sluimer der onkunde wiegt.
Ontwaak dus, ô stervling, en leer wat gy zijt,
En maak u de banden des onverstands kwijt.
't Moet Hemel of Hel zijn wier invloed u drijft,
Uw wil is de pen slechts waar mee ge onderschrijft.
ô Neem geen Griffier voor het hoofd van 't Gerecht!
De Heer neemt besluiten, al teekent de Knecht.
Maar wenscht gy naar Vrijheid en vraagt wat dit zij?
't Is God laten willen, en willen als Hy.

1822.

G 4

AAN

AAN DE FILOZOFEN ONZES TIJDS.

Als Sokrates een God, Verlosfer, Leeraar, wacht,
Die Waarheid leeren zal aan 't menschelijk geslacht,
En d' invloed van een Geest, beschermend en weldadig,
Tot richtsnoer van gedrag met dankbre ziel belijdt!
Wat maakt u, Heidensch rot, dien Leer zoo ongenadig,
Indien ge Filozoof, en zijn vereerers zijt?
Gaat, leert, erkent met hem vrijmoedig, niets te weten,
En onderwerpt uw waan aan bovenmenschlijk licht;
En wilt ge u naar den naam eens Wijsheidminnaars heeten,
Erkent den Christenleer, betracht den Christenplicht.

1822.

ZIN-

ZINTUIG EN VERSTAND.

Men oordeelt goed of kwaad naar 't voor zijn zinnikheden
Of lust of onlust geeft. — Zoo doet het grof gevoel.
Doch gy, Verstandtjen, gy de schijntolk van de Reden,
Velt oordeel naar 't U vlijt, van waarheid, recht, en zeden,
En hebt ge er, min dan 't vleesch, uw zelfmin by ten doel?
Voor my, 'k geloof het niet. Gy hangt aan grondbeginfels,
Uit enkel zelfgevoel u-zelv' tot wet gesteld.
't Besluit bestaat by u in enkle beeld-ontwindfels,
En koestert wat u strookt, verwerpt hetgeen u knelt!
Zie daar uw rechterfchap! — De Zelfmin wil zich streelen,
Gaat lijfs- en geestgevoel gelijklijk aan de hand,
En wie, als boven 't stof, zich-zelven wil bevelen,
Of wie door 't redenmes de driften meent te kelen,

Koomt even kwalijk uit met steunen op 't verstand.

Neem, stervling, neem van God de waarheid, u geschonken,

Met dankbren oodmoed aan, mistrouw den valschen schijn:

Hem wien ze in 't biddend hart slechts eens heeft toegeblonken,

Kan nimmer Filozoof, maar moet een Christen zijn.

1822.

*Die Vernunft legt ihren Intresse gemäß, jedem Dinge
einem Werth bei, (und) begehrt dann, daß die Dinge
dem gemäß seyen, wie sie ihren Werth beurtheilt.*

FRIES. Wissen, Glauben, und Ahndung.

KEN.

K E N N I S.

Behoed ons, God, voor 't slechts *ten halve* kennen,
 't *Ten naaften by*, dat door den schijn misleidt!
Geef mijn verstand de vlucht der aadlaarspennen,
 Of 't opzien slechts van menschen-needrigheid!
De pleisterplaats van die naar wijsheid trachten,
 Het nederzien van d' eens bestegen trap,
En zich ten top van 't onbereikbare achten,
 Bedwelmt het hoofd met ijde dronkenschap.
Neen, hef my 't oog, en trek my steeds naar boven;
 Of laat my hier bedachtzaam aan den voet,
Met argloos hart het hooger licht gelooven,
 Dat in my gloort en eens ontwikkelen moet!

'k Zag

'k Zag honderden naar 't trotsche bergflot stijgen,
En met een walm van glorie overguld;
Maar redloos in de kloven nederzigen,
Waarmeê de weg der kennis is vervuld.
'k Zag tuimelen in d' afgrond van 't vertwijfelen,
Die 't hoofd te trots dorst steken in de lucht;
Daar, by zijn val, het juichend adderslijfelen
Zich mengelde aan zijn hollen wanhoopszucht.
Leer Gy me, ô God, u nader by te zoeken,
In geest, en stof, en in en om my heen:
Niet langs een berg van waangeleerde boeken,
Maar in Uw woord en mijn gevoel alleen.

1822.

DE

DE KROKODILLENKONING.

Och Vrouwtjen, hoe gaat gy zoo bitter bedrukt,
De wang zoo bedropen, het hoofd zoo gebukt?
ô Zeg my, wat doet u de handen zoo wringen,
Of wat aan uw oogen die tranen ontspringen? —

Ach, Schipper! 'k Ben Moeder, mijn Kind is verscheurd.
Vraag nooit aan een Moeder wat leed zy betreurt;
Waar zou zy, waar kan zy haar tranen aan geven,
Dan 't Wicht van haar boezem, haar leven van 't leven!

'k Verloor al mijn rijkdom, de vrucht van mijn schoot,
En zag het een offer der smartlijkste dood.
Ik bracht het aan 't water om 't lijfen te waschen,
Daar greep het een ondiep dat school in de plaschen.

Daar

Daar werd het een prooi van den Nijlkrokodil,
Die loerde in het rietbosch, verscholen en stil:
Zijn muil greep het aan met een vreeslijke wonde,
Zijn staart sloeg het teffens op eenmaal te gronde.

Maar neem me in uw bootjen en voer my gezwind
(Dit bid ik, dit smeek ik) ter wraak van mijn Kind,
Naar 't schelfland, het eiland van Kaiman, hun Koning;
Hem wil ik het klagen, ik moet naar zijn woning.

Geen staart heeft die Koning om mede te slaan,
Maar ooren aan 't hoofd, om mijn klacht te verstaan.
Ik wil voor dien Koning den moorder beklagen,
En 't bloed van den booswicht tot wederwraak vragen. —

Neen, Vrouw (sprak de Schipper), blijf gy daar van daan.
Ik zal naar dat eiland van Kaiman niet gaan.
Ik kom in 't gezicht niet van Kaiman den Koning,
Al boodt gy me al 't goud van zijn land tot beloning. —

Wel

Wel Schipper, zoo geef my uw boot slechts te leen,
Zoo ga ik er zelf in mijne eenzaamheid heen.
Geen mensch houdt my af van mijn reis naar den Koning,
Al bood hy me een wereld vol goud tot beloning. —

De Vrouw vliegt als razend en dol in de schuit,
En schiet voor den stroom als een bliksemstraal uit.
De Schipper blijft achter en wacht op den oever,
En ziet haar verdwijnen, hoe langer hoe droever. —

De varende trad nu het koningshof in;
Daar zat hy op de eiers der Vrouw Koningin,
En 't talrijk gebroed van hun vruchtbare sponde
Kroop daar als de Prinsjens des Rijks in het rende.

De Vrouw sloeg aan 't beven, en knielde in het stof.
Zoo dra haar het oog van Zijn Majesteit trof.
Want niemand bestond er van knapen of riddersen,
Die hem in het aanzicht kon zien zonder sidderen.

Zy

Zy boog zich en sprak schoon van vreeze schier stom:

o Koning, heb deernis, ik bid er u om.

'k Moest één van uw knechten mijn Kind zien verscheuren;

o Laat my ook wraak van den moorder gebeuren!

Ik weet het, Heer Koning, mijn klacht neemt gy aan.

Geen staart is u eigen, om neder te slaan;

Maar ooren aan 't hoofd, om mijn beden te hooren;

o Schenk aan die beden uw koninklijke ooren! —

„ Gy oordeelt (was 't antwoord), gy oordeelt my recht.

„ Maar Vrouwtjen, gy hebt toch niet alles gezegd.

„ 'k Heb ooren, geen staart; maar, gy zult het bevinden,

„ 'k Heb tevens een muil om u mee te verslinden.” —

De vloed bracht het schuitjen, maar zonder de vracht,

Te rug aan den oever waarop men haar wacht;

De Schipper ontroerde op 't wanhopig gezicht.

En alles beschreide de Moeder by 't Wicht.

1822.

R O-

R O M O A L D.

„Ai zeg eens, gy Huisman, hoe staat daar die kluis
„Van Romoald ledig, ten Westen van 't kruis?
„Ik kwam hier als boetling, in vurig verlangen
„Om van zijne handen mijn aflat te ontfangen.
„Maar 'k vond de deur open, het dak schier ontbloot,
„En 't venster gebroken. Of is de man dood?” —

Och neen hy; hy leeft nog, maar ging hier van daan,
En 't staat onze boeren op menig een traan.
Ik kan u niet zeggen hoe diep wy 't betreuren.
Het is, om het hart uit den boezem te scheuren.
De man was zoo heilig, zoo goed, en zoo wijs!
Wy hadden hem liever dan heel 't Paradijs.

De man kon zoo bidden! Wat had hy een stem!
Wat waren het woorden van kracht en van klem!
Het klonk door zijn neus zoo ontzettend en helder;
Al lag hy geknield in den ondersten kelder,
Het drong door den hemel zoo goed als van 't dak,
En ieder ontgroerde, wanneer hy maar sprak. —

II. DEEL.

H

„Maar

„ Maar zeg my, waarom toch verliet hy zijn cel?
 „ Gy hadt hem hier lief en verzorgdet hem wel;
 „ Hy was een goed herder, en hield van zijn lammeren.
 „ Nu mist ge zijn hoede, het is te bejammeren!
 „ Gy schreit om zijn afzijn, ik deel uw verdriet,
 „ Maar dat hy vertrok, dit begrijp ik my niet.”

Uit needrigheid, Heertjen. Wy dachten altijd,
 Indien hy eens gaat, dan zijn wy hem kwijt.
 Van hier gaan, bedenk eens! en elders gaan sterven,
 En ons door zijn dood, van zijn lichaam onterven!
 De man was zoo heilig! dit stak ons in 't hoofd,
 Dan waren wy ook van zijn beenders beroofd.

Want als hy eens dood is en heilig verklaard,
 Wat is dat gebeent' dan ons dorpien niet waard!
 Hoe zal 't op zijn grafsteen mirakeltjens regenen!
 Hoe zal er de Hemel ons allen om zegenen!
 Wat brengt het ons beëvaarts en offers en goud,
 Als eens een kapel om zijn graf wordt gebouwd!

Wy

Wy peinsden hier over, en pleegden des raad:
,Wat zal er van worden, zoo hy ons verlaat?'
Dus achtten wy 't veiligst, daar tegen te zorgen,
En wilden hem eens op een avond verworgen.
Want (denk eens, Mijnheerlief!) zoo'n heilig! zijn graf!
Wy stonden het, ja, voor ons leven niet af.

Maar och! hy was needrig, en hield van geen eer.
Hy had het vernomen, men zag hem niet meer.
Nu staan wy bekommerd en raadloos verlegen!
Maar 't leed moest ons treffen, en wie kan er tegen?
Wat baat alle voorzorg of wijs overleg!
't Was zucht tot bewaren, en 't nam hem ons weg.

1822.

Naar de ware geschiedenis, te vinden by
ST. FOIX, in zijne *Essais Historiques*
sur Paris, en by YPES in de *Coronica*
de la orden di san benito.

DE DUIVEL EN ZIJN VRIENDEN.

(TEGEN EEN EZELACHTIG PUNTDICHT,
gelijk er meer zijn).

Pas op uw beurs, mijn Heer, hier loopt een Zakkenrolder,
Zoo sprak me in marktgedrang een brave grijsaart aan.
Voer al niet, floor u niet aan 't ouden mans gekolder,
Denk enkel op al 't mooi; gy kunt hier veilig gaan;
Zulk volk bestaat niet eens, (dus galmde 't om my henen,)
Een zot, die daarvoor vreest! — Wien geef ik nu geloof?
Wien moet ik beter vriend des Zakkenrolders meenen,
Die waarfchouwt, of wiens raad my bloot stelt aan zijn roof?

1822.

MOR.

MORGENSTOND.

Cum dederit Phoebus stella fugata locum.

De Herder drijft zijn lamm'renkudde
Ter weide met zijn staf;
Maar de Ochtenstond het starrenleger
Van 's hemels blaauwend heiveld af.

De Hemelkoning gaat verschijnen,
Geringen, maakt ruimbaan!
Het Oost ontsluit zijn tentgordynen,
Hy treedt in volle schittering aan.

Hoe statig zijn zijn vaste schreden

Door 't eenzaam hemelvlak!

De schaduw tuimelt naar beneden,

En steekt zich 't aardrijk tot een dak.

Vergeefs! Zijn glans zal ze achterhalen,

Hy volgt ze op 't zwevend spoor.

Daar is geen wijkplaats voor zijn stralen;

Zy dringen de avondpoorten door.

Verheug u, Aardrijk, in zijn luister;

Ontsluit u voor zijn gloed!

Breekt, teedre bloesfems, door uw kluister,

En brengt hem 's levens morgengroet!

Ruischt, Zefirs, door de loovrenzalen,

En meldt het, waar Hy naakt!

En hupt en jubelt, Boschchoralen

Die op zijn Heldenstap ontwaakt!

Slaat,

Slaat, slaat u neêr, vermetele oogen,

Waar Hy 't gelaat onthult!

Natuur erkent zijn Alvermogen,

Natuur is met zijn gloed vervuld.

Juicht, dier en plantrijk, by zijn naderen:

Zijn kracht is aller kracht;

Zijn licht doorstroomt ons-aller aderen,

Zijn luister is ons-aller pracht!

1822.

AFGETROKKENHEID.

No borrow'd joys! They're all our own.

COTTON.

't Genoegen, neen, wordt nooit gekocht;
Geen vreugd is veil voor geld.
By Gade en Kroost een heil gezocht,
Uit eigen bron geweld!

Zoek staat, of eer, of lustgenot,
Aan Hof, Tooneel, of spel;
In eigen huis is 't zaligst lot,
Bevindt ons hart zich wel.

Zij

Zij de enge woning ons paleis!

Geen wijze wenscht zich meer.

Vergeeten van des werelds kreits,

Vergeeten wy haar weêr!

Maar ach! Vergeet haar zoo gy kunt .

In dees onstuimige eeuw,

Die niemand lust noch rust vergunt,

By 't knappend uilgeschreeuw!

Noch God, noch Koning meer in 't land,

Die vrij regeeren mag,

Of boevenschuim en onverstand

Ontweldigt hun 't gezag.

En wie die dolheid niet bestemt, —

Niet toejuicht aan 't geboeft', —

Dien wordt ook zelfs die rust ontvremd

Die 't vreedzaam hart behoeft. —

Doch, dwazen, woekt en tiert en raast,
En vloekt zoo veel gy wilt;
De pijlen die uw windroer blaast,
Zijn op mijn borst verspild:

Mijn pantfer is van dubbel staal,
En op de proef gehard;
En, stoort gy me ook een enkele maal:
Zy doen my wond noch smart.

En, maakt gy 't eindelijk al te bont
Met d' ouden Liereman,
Toch vindt hy licht een plekje grond
Waarop hy sterven kan.

1822.

DE TWEE BROEDERS

VOOR BOMMEL.

(In 1599.)

„Wie zijt gy, krijgsman zoo vol moed,

„Met wien ik gistren streed;

„Wiehs arm my reeds met d' eersten slag

„Het vóorhoofd duizlen deed?

„'t Was de aftocht-roffel van de trom

„Die u mijn oog onttrok;

„Maar 'k voel den zwaardslag nog op 't hoofd,

„En hier in 't hart, den wrok.

„Kom thands, vernieuwen wy 't gevecht,

„En toon'we wie wy zijn.

„De kans moet tusfchen ons beflist.

„Uw leven, of het mijn!

Dus

Dus sprak, voor Bommels sterken wal,
De stoute Van der Zaan,
Die onder Nasfaus vaandels vocht,
Een Spaanschen krijger aan.

De Spanjaart ziet verwonderd op,
En, *Brave makker, neen,*
(Dus zegt hy) *niet om ijdlèn roem!*
Ik vecht uit plicht - alleen.

Aan 't kalfsvel deed ik eenmaal ced:
'k Gehoorzaam als dat spreekt,
Hoe smartlijk me ieder bloeddrup valt
Die van mijn lemmer leekt:

Maar 'k heb geen vijand in dit land,
'k Behoor het toe, als gy;
En 't is in weêrwil van mijn hart,
Wien uwer ik bestrij. —

„ Hoe! (sprak de Staatfche,) Hollands bloed!

„ Dat tegen Holland vecht!” —

’k Werd, kind, by Spanjaarts grootgebracht;

’k Ben aan hun kerk gehecht. —

„ Is ’t mogelijk! kind....? Aan Spanjes kust?” —

Nog naauwlijks derdhalf jaar,

En, Wees door beider Oudren dood,

Hervond ik ’t leven daar. —

„ Uw Vader?” — *Was een ftugge Fries,*

Een zeeman, nooit verfaagd.

Een fchipbreuk wierp ons daar op ’t ftrand.

Doch waarom dus gevraagd? —

„ Zijn naam?” — *Wat zou diens Vaders naam? —*

Die ’t leven my behield,

Diens naam nam ik als kweekling aan,

Door dankbaarheid bezield. —

„ O Wist

„ O Wist gy.... Neen, verheel my niets,
 „ Ik verg dit, vreemdling, spreek!
 „ Mijn bloed ontroert by 't geen gy zegt;
 „ Geheel mijn hart wordt week. —

„ Ja wist gy.... Vreemdling, nogmaals, spreek.
 „ 'k Weet zelf niet wat my drijft;
 „ Maar, zeg my, zeg me uws Vaders naam;
 „ Geheel mijn bloed verstijft.” —

Zijn naam — „ O Meld hem!” „ *Van der Zaan.* —
 „ Gerechte Hemel! hoe!
 „ Mijn Broeder! — Heb ik wel verstaan?
 „ Mijn God, waar kwam ik toe!”

Daar valt hy, zwijmende, als verfteend,
 Den Spanjaart op het hart;
 Zijne armen klemmen om zijn borst:
 En deze staat verward.

Een

Een snik, een zielzucht geeft hem 't licht,

De stem, den adem, weêr.

„ Mijn Broeder (zegt hy), dank zij God!

„ Wy zijn geen vijand meer.

„ Uw Vader was de mijne meê;

„ Één Moeder zoogde ons bet.

„ Ik ben uw ouder broeder Wif.

„ Die in uw armen schrei.

„ Gy zijt hun Egge, my zoo waard

„ Wanneer ik hen verliet.

„ U voerden ze op het meir van hier;

„ En ach! zy keerden niet.

„ God gaf me u beden dan te rug!

„ Hy, altijd wijs en goed!

„ Hy heeft in dit gezegend uur,

„ Een broedermoord verhoed!

„ Kom,

„Kom, volg my, deel uws broeders erf!

„Wat staat gy dus bedeesd?

„Wy beide dienen eenen God,

„Die beider hart doorleest.” —

De Spanjaart drukt hem aan de borst,

Met broederlijk gevoel.

Ach! (zegt hy), zoo ik 't hopen kon! —

Neen, acht mijn hart niet koel. —

Maar 'k zwoer mijn kerk en koning trouw:

Die breken.... kan ik niet:

En, broeder! — o Wat twijfeling! —

Wat vreesfelijk verschiet! —

Mijn hand — met broederbloed bedrupt

In weêrwil van mijn hart? —

Mijn hart — verzaker van zijn eed? —

o Duldellooze smart! —

Neen,

Neen, Hemel! dat vermag ik nooit.

Waar ik mijne oogen sta,

't Is vloek aan de eene en de andre zij'.

En 't wroegen volgt my na.

o Dat ik in dit oogenblik,

Een' broeder, lang gezocht,

(Dus zegt hy met een diepen zucht),

In de armen sterven mocht! —

Ja, dat ik in dees teedre stond,

Van uwen arm bekneld,

In 't smaken dezer reine vreugd

Nog schuldloos wierd' geveld! —

„ Mijn broeder (roept zijn broeder uit);

„ Ja, gave ons beider God

„ Te sneuvlen aan elkanders hart

„ Door een en 't zelfde schot!” —

Hy sprak. Het sikkert van den wal,

Een eer men 't buldren hoort,

Heeft de eigen kogel uit een slang

Hun beider borst doorboord.

1818.

PEPER EN ZOUT.

AAN EEN JONG SCHRIJVER.

Uw stijl is gepeperd, als peper zoo heet,

Dus zegt men, en zeker, ik durf het beamen,

Maar Holland, dit wensch ik dat niemand vergeet,

Voegt PEPER EN ZOUT altijd samen.

De Vriend, ongebeden, of deftig genood,

Vond *peper en zout* by 't gerasperde brood

En 't plach hem voortrefflijk met Rhijnwijn te smaken.

Ook *peper en zout* was een deftige dracht,

Van rijker en armer bestendig geacht,

By nog van geen scheermes tilshandelde kaken.

Was 't zwart al te statig voor jaren of stand,

Het *peper en zout* was de deftigste trant.

Maar 't *peper* en 't *zout* schoof allengs van den dish

Men vond het nadeelig voor Uitlandsche kwalen (*),

Men duldde 't in sausen by vleesch noch by visch,

Ook moest toen de Roemer verschalen;

Het

(*) Inzonderheid de Fransche *Syphilis*.

Het tongſcherp (*) verdween toen voor laffe ragoûts,
 't Champagne - glas bande den Hollandſchen kroes;
 De eerst hartige magen verlcerden het koken.
 Gezondheid verdween van het friſſche gelaat,
 Men wist met geen hoofd meer noch ingewand, raad;
 En 't werd van den Arts op de zenuw gewroken
 Met geeſten, door 't vuur uit ſalpeter geſtookt,
 Voor wind, die en hoofd en gedarmte doorſpookt.

Voor 't zedige *zwart* en het *peper en zout*,
 Blonk alles welhaast in een bonte ſchakeering;
 De Vloo (†) werd als 't pronkſtuk der wareld beſchouwd,
 En ganzendrek (§) ieders vereering!
 Nu moest het weêr *de afgang van Frankrijks Daupyn* (‡)
 En dan de *Parijſche ſtraatmodder-kleur* (•) zijn;
 En tevens verdwenen de manlijke ſchouders,

De

(*) Geeft kinders zoeten koek, geeft vrouwen nieuwen most;
 Wat op de tonghe byt, is rechte mannenkost. CATS.

(†) *Couleur de puce.* (§) *Merde d'oie.*

(‡) *Caca du Dauphin.* (•) *Boue de Paris.*

De rijzige en edel geboogwelfde borst
 Waar adem en ziel zich in uitzetten dorst ;
 En 't bastaartgeslacht had niets meer van zijne ouders,
 Maar toonde den Franschman, of immers, den aap;
 't Verstand viel aan 't loddren, 't Geweten in slaap.

Ach *peper en zout*, ach Oud-Hollands banket,
 O Mocht ik u weder met Rhijnwijn genieten!
 Och, dat die taljoor my weér voor wierd gezet,
 Een traan zou mijne oogen ontschieten.
 Och zag ik ze in *peper- en zoutkleur* gedoscht,
 Wien 't kleed nu en welvaart en eerlijkheid kost!
 En 't zwart weér als 't prachtigst en edelst verheven!
 Mijn hart ging aan 't hupplen, ik waar niet meer ond!
 En zag ik weér *peper* vereenigd met *zout*
 In 't geen er zoo drok wordt gedrukt of geschreven,
 'k Herleefde voorzeker, mijn geest wierd weér vlug,
 En 'k zag met geen weérzin vooruit of te rug.

1822.

ONNOOZELE VROUW.

Een-Vrouw die 't hemd haars mans van 't wambuis onderscheidt,

Is wijs genoeg, sprak Frankrijks Koning,

o Ouden tijds eenvoudigheid,

Toen de onschuld deernis vond, de onnoozelheid verschooning!

Nu vergt men Vrouwen eindloos meer,

Voor my, ik wil dien tijd, die gouden eeuw, niet wraken;

Maar echter, 'k wenschte my geen Vrouw slechts onder 't laken;

't Is hulp en troost van 't hart by 's levens builg weêr,

't Is liefde en Christenmoed, die ik in de Echt begeer,

En dat zy door haar deugd haars Egaas naam vereer,

'Ja, tevens ook zijn Kroost door les en voorbeeld leer',

En hem gelukkig weet te maken! —

Gy, God van zegen, zie Gy neêr,

En veel hem, wien Gy 't schonkt, in dankbre ontroering blaken!

1822,

LIEF

L I E F M E I S J E N .

„Ja 't Meisj' is schoon en lief; wel needrig opgevoed,
„Maar des te beter, Vriend, om 't onbedorven harte.” —

'k Geloof het; maar zie toe, eer ge onberaden doet
't Geen mogelijk naderhand een bronwel wierd van smarte.

Onnoozelheid is zoet, bekrompen stand geen kwaad;
Maar, wierd dat Meisjen ook een parel van de Vrouwen;

Bedenk u, eer gy 't meent te trouwen!

Is ze, als uwe Egâ, ook in staat
Om de eer van uw geslacht behoorlijk op te houwen?

Of, zoo gy 't eenmaal anders vindt,

Zijt ge onveranderlijk gezind

Om door verachting noch verwijten,

Wanneer 't uw eerezucht kwetst, haar 't teder hart te splijten? —

Weet, dat ge u - zelf hiertoe verbindt.

En heilig van dien plicht, hoe 't gaan moog, hebt te kwijten.

1822.

DE FRANSCH E GEEST.

De rechte Fransche geest, wat is die? — Zieverblinden,
Een Duivlen-goochelspel, dat oog en geest verwart;
De kunst van aan elk ding een scheven kant te vinden,
En 't valsche een overtrek van schijn-waar aan te binden,
Verderflijk voor 't verstand niet minder dan voor 't hart.
De glimp van 't valsch vernuft geeft altijd valsche verven,
Zijn scheefgeslepen glas toont al wat recht is, krom,
o Wacht u voor dat tuig, het mocht u 't oog bederven,
En hou de waarheid vast: zy is uw eigendom;
Maar, eens vervreemd van 't hart, vindt niemand haar weêrom.

1822.

*De volken hebben van haren wijn gedronken; daarom
zijn de volken dul geworden.*

JEREM. LI, 7.

LICHT

LICHT EN VRIJE TONG.

- „ *By licht en vrije tong schroomt Willem geen verraders,*
„ *Dat 's mis, weergalmt het in de buurt;*
„ *De bron van 't Licht moet toegemuurd,*
„ *De troon bewaakt door stomme Hexenbraders.*”

Zie Recens. XIV Deel, N°. 8.

Neen, Koning Willem heersch' by 't heldre Hemellicht,
En sluite voor Gods zon paleis noch oogen dicht;
Maar wachte zich voor hun die ons die Zon beletten,
Om door hun walmende Eigenlamp
Het huis te vullen met den damp
Die hoofd en hart bedwelmt, en 't dak in vlam te zetten.
Bewaar hy throon en vaderland
Voor elk die daartoe samenspanst;
En, wat betr. ft de Midasoren, —
Men laat ze in eigen stikgas smooren!

Doch vrije tong of pen —? Ik gunze u die ze vraagt,

Mits ge ieders recht ontziet en Vorsten eerbied draagt.

Leer echter, eer gy raaskalt, denken,

En wacht u, de orde van den Staat

Of 't onbedorven hart te krenken

Door roekeloozen modepraat.

Ook, wilt ge ons uit *de bron* van uw verlichting drenken,

Zoo leer dat ze allen juist geen *somme* zijn,

Die 't flesjen kennen van dat Heidensch volksvenijn. —

Voor 't oovrig durf ik u mijn woord er voor verpanden,

U zal geen sterveling voor toovenaar verbranden.

1822.

S U Z A N N A.

— *Repellere, justum.*

„Zoo 't waar is 't geen wy van Suzanna lezen,
„Verdiens haar kuischheid lof, die zaak is afgedaan.
„Het schandlijk aanzoek af te slaan
„Van oude boeven, dient geprezen;
„Maar zou 't geen grooter wonder wezen,
„Had zy een jongen boef weerstaan.”

Zwijg, smaadlijk spottrenras, of hou

Uw ranken beter in den mou.

Men roemt de kuischheid niet: wat lof zou zy behoeven?

Ze is wonderwerk noch deugd, maar de eigenschap van vrouw,

Wier eernaam niet behoort aan schendsters van de Trouw.

De Fabel toont den aart van oude Venusboeven

Die op 't onschuldig hart geweld en list beproeven.

Dus, spaar uw gispende aartigheên.

Zy mogen u of andren smaken;

Wien zulke geestigheên vermaken,

Is (oud of jong,) in 't hart, van zulke boeven een.

1822.

A A N

AAN DEN HEER
S C H O T S M A N.

Wel hem, die by 't verderf van Godsdienstleer en zeden,
't Blanketfel van 't gelaat der valsche Leeraars vaagt,
Den kanker open legt, die 't hart der Kerk verknaagt,
En 't wanfpook onder 't oog, het schaamtloos oog, durft treden,
Dat by de klaterkroon der ingebeelde Reden
Het kenbaar merk des vloeks op 't Kaïns-voorhoofd draagt!

Ja, SCHOTSMAN, staan wy pal! By JEZUS Kruis gebogen,
Verachten wy den wrok van Heiden en Sofist,
Wier wijsheid dwaasheid is en loos verniste logen,
En vruchtloos ons den zoen in 's Heilands bloed betwist.
't Vijandlijk gruwelrot koom woedende aangevlogen,
God-zelf belacht omhoog hun niets vermogend pogen:
Voor 's warelds wording-zelv heeft Hy den strijd beflist.

1821.

HET

HET KERKVERLOOP.

Le Clergé à la première époque de l'Eglise enseignait ce qu'il fallait faire ; à la seconde, ce qu'il fallait croire ; à la troisième, ce qu'on devait payer et donner.

SIMONDE DE SISMONDI, Hist. des Franç.

Sismondi neen, gy zijt bedrogen,
En stelt ons 't Kerkverloop juist omgekeerd voor oogen :
Zie hier wat van de waarheid zijt.
Eerst leerde zy het recht Gelooven,
De Geest der waarheid steeg van boven,
En Liefde en Heiligheid was daar onscheidbaar by.
Maar toen 't vervalscht Geloof door Deugdleer werd verdreven
En zedlijkheid meer gold dan Christus aan te kleven,
Vervloog die Heidendeugd met Heilzucht en Geloof,
En 't menschedom werd aan Eer- en Mammondsdrift ten roof.
Dit trof de Grondkerk eerst, dit treft haar, na 't hervormen.
De vijand weet te wel waarin haar kracht bestaat,
Wat zou hy 't buitenwerk bestormen,
Hy ondermijnt ze in 't hart, en wint ze door 't verraad.

1822.

DEUGD

DEUGD, REIN GELOOF.

Het hart is 't dat gelooft, gelooven is *gevoelen*;

o Heilig zij dit hart, de zetel van den *will*!

Geen valsheid' neme 't aan, want heel het zielsbedoelen,

Geheel ons zielsbedrijf in aardsch en geestlijk woelen,

Hangt aan 't *gevoel van 't hart*, en draait om deze spil.

Wat mag men dan van deugd, van zedelijkheid gewagen?

De daad is 't geen ze in 't hart aan 't oog der Godheid toont.

Geen deugd, dan 't kenbaar merk van 't rein geloof te dragen!

En dit bestaat alleen, waar Jezus volheid woont.

1822.

VOL-

V O L T A I R E.

Il faut exterminer tous les Prêtres par le fer, et par le feu.

VOLTAIRE.

VOLTAIRE, ja gy hebt gelijk,

Men dient met staal en vuur de Priesters uit te roeien

Die zich met 's menschen heil bemoeien:

Daar wordt men dartel van noch rijk.

Maar Filozofen mogen bloeien

Die de aarde met hun inkt van wijsheid oversproeien;

Die immers geven gouden koeien

Met gouden horenén te kijk.

Die breken de ouderwetsche boeien,

En helpen 't water op den dijk;

En, zoo er stroomén bloeds by vloeien,

Daar dient men maar door heen te roeien:

Zy zitten toch op 't nest de goudeeuw uit te broeien,

Voor dees bedorven eeuw van ijzer en van slijk.

1822.

ROUS-

R O U S S E A U.

L'homme qui pense est un animal dépravé.

ROUSS. Disc. sur l'inégalité.

Ja zeker, 'k moet het nu gelooven,
Rousseau werd t' onrecht niet als opperwijs geëerd:
„Bedorven is de mensch, zoodra hy redeneert.”

Dat fraai geroep van REDEN BOVEN!
Heeft my dat duidelijk en by de proef geleerd.

Rousseau! och hadt gy 't eer geweten,
Of, eer ge aan 't schrijven vielt, die gouden spreuk bedacht!
Europa hadt zoo licht zijn welvaart niet verfmeten,
Of Godsdienstwet en plicht verkracht;
En de aarde, reeds genoeg van mollen doorgevreten,
Had, met uw nieuwe mest tot barstens overvracht,
Geen keverzwermen voortgebracht,
Die, snorrende uit hun dop, wat bloeiend was verbeterd,
Tot ramp van 't arme Nagelacht.

1822.

COUR

C O U R D' A M O U R.

Daar was een tijd, dat al wat ademhaalde

(Behalven slechts de lompe boer),

Ook schoon men zelfs met kroon en gouden scepter praalde,

Zich de uitspraak onderwierp der hooge COURS D'AMOUR.

Een party Jonkertjens en Vrouwen en Poëten,

Op Liefdes rechterstoel gezeten,

Lei wet en vonnis op, en niemand had *appel*;

Maar lag gehoorzaam aan de keten,

En heel de wereld vond het wel. —

Die tijden zijn voorby; maar 't zijn thands slimmer dagen:

't Is nu de onfeilbaarheid van 't Courantiers verstand,

Dat, naar vrijmachtig welbehagen,

Thands Wetten, niet van *doen*, maar *denken*, geeft in 't Land.

Een opgeblazen domme jongen,

Van aan de Drukkersbak in 't schrijfkantoor gesprongen,

Heet thands met onbeschaamden bek

II. DEEL.

K

De

De Waarheid en de Godheid liegen,
Smijt wat verhevenst is, met drek;
En 't lichtgeloovig Volk dat zich in slaap laat wiegen,
Zegt *Amen* met den kermisgek. —
ô Waarlijk welbeschaafde zeden,
Zoo fraai een volksverlichting waard!
Waar Kerk en Adel ligt vertreden,
Maakt boevenfchuim de Wet der aard,
En voert den opper staf, terwijl het reikt naar 't zwaard. —
Doch gy, ô Vorsten, kunt gy slapen? —
„ Wel ja, het zijn onnoozle schapen;
Al blaten ze ook wat fel, 't is nog geen wolfsgehuil.” —
't Kan wezen, maar my dunkt, had ik de kooi te weiden,
Uit vrees van schaap en wolf niet langer te onderscheiden,
By voorraad brak ik hun de tanden uit den muil.

1822.

VOOR

VOOR DEZEN EN NU.

Voor dezen werd aan 't Volk wat waarheid zij, geleerd;
En 't Volk de wet gesteld door die 't als Vorst regeert;
Welk een bittere tijd was dat bedroefd voor dezen!
Nu is 't een wijzer eeuw, en 't blad werd omgekeerd,
Het Volk bepaalt thands zelf wat wet en waar zal wezen.
De Leeraar en de Vorst ontfangen les en wet,
Of anders worden ze afgezet. —

Maar konden ze op die wijs niet veilig achterblijven? —
De Leeraar, ja dat zou wel gaan,
Maar met den Koning ging 't niet aan:
Daar dient een paal te zijn, waar ieder aan kan wrijven.

1822.

K O N S T I T U T I E N.

Waar toe een Koning toch, indien Jan Rap regeeren,

Of Kees 't misleide Volk naar lust verdrukken moet? —

Om d' opstand tegen Kees door zijn gezag te weeren,

En dan te boek te staan voor al wat Kees misdoet.

1822.

M I N I S T E R S.

Ministers aan het Volk, niet aan hun Vorst, aanspraaklijk!

En dus — de Vorst hun slaaf; zy, dienaars van 't Gemeen!

Voorzeker, Koning zijn is hedendaags vermaaklijk:

De dienaar speelt den Vorst, en, waarlijk is er geen.

1822.

TY-

T Y R A N N Y.

AAN DE MISLEIDE VOLKEN.

Geloof gy dat een Vorst zijn Volk ooit haat,
Zijn Vaderhart niet voor zijn kinders slaat,
Zijn boezem voor hnn welzijn niet zou higen? —
Neen, maar een stoet van slaven zonder eer
Bekruipt zijn thron, en, trotscher dan hun Heer,
Beletten zy 's Volks wenschen op te stijgen.

Zy zijn 't, wier voet het Volk op 't harte treedt,
Wier lage ziel de spot drijft met uw leed,
Die met uw roof zich by 't verdrukken mesten;
Wier stoet den Vorst met d'ijzren muur omsluit,
Waarop uw klacht als op een steenrots stuit,
En die de lucht van 't koningshof verpesten.

Doch, waar gy - zelf dien scheidsmuur hebt gesticht,
Om 't droomgerel van macht met evenwicht,
Bedrogen Volk, wat hebt ge daar te klagen?

Wat, zoo uw beê, uw welvaart, wordt veracht,
Beschuldigt gy de ontwrichte Koningsmacht,
Als of Hy u geen liefde toe zou dragen?

Ach, had Hy macht, zy beefden voor zijn stem;
Nu is uw beê, uw volksbeê, zonder klem! —
Niet Hem, maar u aanspraaklijk voor hun daden,
Is 't hun belang, dat op zijn naam gebiedt,
En wat Hy wenscht, wat Hy begeert, om niet;
En Vorst en Volk wordt wederzijds verraden.

Ruimt weg dien dam, waar al uw hoop op strandt:
En breekt de boei van 't zuchtend vaderland:
Vertrouw uw heil geen dienaars maar een' Vader!
Hy, wien uw leed, gelijk een' Vader, smart.
Hy zie, beveel, met eigen oog en hart:
Zie daar en Rust en Voorspoeds eenige ader!

1828.

VEEL-

VEELHOOFDIGE REGEERING.

De Spanjaart vat het wel. In honderd Staatstyranen

Is 't zeker altijd één, die inderdaad regeert;

Maar, 't zij ze in tweedracht zijn of 't zij ze samen spannen,

Die heden boven drijft, wordt morgen overheerd.

Die wist'ling is toch zoet voor die hun juk moet dragen:

Het is des ezels troost, verandering van zijn pak:

Marat en Damiens (*) zijn sneeuw- en hagelvlagen;

En 't mooie weer —? Blijft weg, maar staat in d'Almanak.

Dit immers is genoeg, dien dragen we in den zak.

1822.

(*) *Robespierre*, wiens eigenlijke naam *Robert - Pierre*

Damiens was, zijnde een zoon van den Vorstenmoorder.

Het appeltjen valt nooit verr' van den boom.

SOFIST EN FILOZOOF.

Waar zit toch 't onderscheid? Sofist, of Filozoof:

Want beide schreeuwen 't oor met wijsheidgalmen doof. —

Sofist geeft zich den naam der Wijsheid, maar als bastert;

Doch *Wijsheidminnaar* hy, die Waar- en Wijsheid haat,

En valsche munt voor echte slaat!

Die naam, indien men 't wel verstaat,

Is, God en Waarheid stout gelasterd.

V E R W O R P E N
C H R I S T E N D O M.

„Ja, 'k heb zoo'n ouden huisjapon
Die eens mijn Grootvaâr droeg;
Mijn vader pronkte er zich meê op
Als hy gezelschap vroeg
Nog jong, was ik er ook meê mooi;
Maar ouder, zag ik rond,
En doschte me in een modekleed
Als ieder voeglijk vond.
Waar toe nu 't ouderwetsche ding?
Ik schik my naar mijn maats;
En zelfs in de oude-kleêrenkas
Beneemt het toch maar plaats.

Neen, praat my niet, gy grijze Paaj,

Dat ik het aan moest doen!

Dan jouwden my de jongens uit.

Een man van mijn fatsoen!

Foei! 't is versleten en verkleurd,

En past geen' deftig' man:

Neen, maak m' er slechts in 't hospitaal

Den zieken plukfel van!

Voor my toch komt dit niet pas:

Mijn lichaam is gezond!" —

Ik gun het u, mijn goede vriend;

Doch zoo 't voor wondenplukfel dient,

Ken zelf uw eigen wond.

1822.

KUN-

KUNDIGHEID.

Wat 's menig Wijshefhd toch, na vijftigjarig blokken,
Met heel een Boekery doortrokken?
Helaas! niets anders dan een spons,
In eigen zwaarte naauw een ons,
Schoon ponden wegende door de ingeflorpte vochten:
En, of die veel of weinig dochten,
Zy zwol onschuldig op van 't nat,
En geeft ter goeder trouw wat ze in haar schoot bevat. —
Het moog dan waarheid zijn of logen,
Waarvan 't doordrongen lijf haar spant,
En 't geen ze op 't persen van de hand
Ook wederom heeft uitgespogen,
Men wijte 't nooit aan 't arme ding,
Dat anders niet heeft ingezogen
Dan 't geen wanneer zy 't dronk, voor echte wijsheid ging.

1822.

GE-

G E L E E R D H E I D,

Geleerdheid staat gelijk met goud,
En wordt als heel iets groots beschouwd;
Maar al de waarde die zy heeft,
Is 't geen er 't echt gebruik aan geeft,
Wat baat het goud my, zonder brood?
Geleerdheid, in den stervensnood?

1821,

VROUW.

V R O U W.

מצא אשה מצא חַיִּים

SALOMO.

Waar is de Eenige op deze aard,
Heel haars Egaas harte waard?
Waar die ongelijkbre Vrouw,
In de plichten van de Trouw
Nooit gebrekig; nimmer koel
Voor dat brandend zielsgevoel
Dat het hart eens Engels blaakt,
En het huis ten hemel maakt?
Waar, die nooitgeziene Gā,
Die, na 't eens gesproken JA,
Nooit te rug zag op de vreugd
Van de maagdelijke jeugd;
Nooit dan 't hart haars Egaas vroeg;
Nooit een zij'-blik van zich sloeg
Op de Wareld of heur praal;
De ooren voor heur toovertaal,

't Hart

't Hart voor heur bedwelming sloot;
En in lijden, balfem bood,
Waar de felle hartewond
Heelingkracht en troost in vond;
Die met meer dan mannenmoed
Pal stond in den tegenspoed,
En, waar nood of jammer rees,
Op den God van redding wees?
Die de lofbazuin veracht
Maar de stille deugd betracht,
En, in spijt van tijd en eeuw
En een razend volksgefchreeuw,
Altijd met heur Ega denkt
Wien zy al heur eerbied schenkt?
Waar, die Moeder, voor haar Kroost
In het waken onverpoosd,
In haar zorgen onverdeeld
Voor haars Ega's evenbeeld;
Die voor dezen huwlijkschat
Alles altijd over had,

En

En gezondheid, bloed, en rust
Offerde met hartelust.
Uit wier onbesmette borst
't Lieve Wichtjen by zijn dorst
Nooit in onverdachten toog
Ijdele begeerten zoog,
Valsche lust of woeste drift,
Ziel en lichaam tot vergift,
Maar wat edel is en groot,
Waardig zulk eene Echtgenoot?

Toon my, Eeuw van schijn en waan,
Toon my zulk een weêrhelst aan!
Toon er slechts een schaduw van,
En verhef uw hoogheid dan! —
'k Vraag er 't voorrecht niet van geest,
Van een minnelijke leest,
Zilverstem of lokkenpracht,
Oog waaruit de Hemel lacht,
Of wat tijd en krankte sloop

Als

Als het levensjaar verloopt ,
 'k Vraag er de eedle gaaf niet by
 Van de teérste Poëzy ;
 Doch erken , by al uw fchat ,
 Dat gy nooit dat goed bezat.
 Arme wereld ! — Maar zoo rijk
 Maakte de Almacht

BILDERDIJK.

1822.

A A N C A T S.

Gy nu , echte Vrouwenvrind ,
 Altijd waar- en Godgezind ,
 Wiens my dierbaar Neêrlandsch Dicht
 Niets dan zeden aamt en plicht ;
 Haal de kwast vrij door 't portret
 Dat gy ons ten voorbeeld zet !

A A N

AAN JONKHEER
WILLEM VAN HOGENDORP,

op zijne Strijdsrede over Prins Willem den Derde.

Wat wilt ge, ó Hogendorp? — Den roem des Konings slaven
Die, ongelijkbaar groot als Staats- en Oorlogsheld,
Het dubbele juk verbrak, dat Neêrland hield bekneld;
Dat juk, zoo toegejuicht door duizenden van slaven,
Wien 't hart nog op Zijn naam, van spijt en wrevel zwelt!

Ja, 't voegt u, 't voegt het bloed, dat omgolft door uwe aderen;
Ja, wees, op 't voorbeeld van uw Vaderen,
De wreker van het recht, de schrik der Dwinglandy;
Doe ware grootheid hulde, ontmasker staatsverraderen;
Dénk, adem, schrijf, en handel vrij!

De onttoken Hel moge om u blaffen;
Geschiedkunst-zelve (eilaas!) haar Godgewijde stift
Bezoedlen, God ten hoon, en drenken met vergift,
Het Recht verduistèren, de Waarheid logenstraffen;
De Almachtige juicht toe aan deze uwe eedle drift.

H. DEEL.

L

Vaar

Vaar voort! op 't veld der eer waar Themis vanen zwieren
Groeit eedler groen voor 't hoofd dan Mavors krijgslauwrieren.

't Eischt zuiverheid van hart by onbezweken moed;
En 't is met Jezus-zelf op d' afgrond zegevieren
Wanneer men 't purpert met zijn bloed.

Zijn bloed? — Wy, grijsaarts, ja, beleefden zulke dagen,
Toen pen en tong in band, en werktuig was van dwang;
De willekeur was wet; de Godheid, 't zelfbelang;
En (wee! ja driewerf wee den oogen die dit zagen!)
Het Vaderland bezweek en vond zijn ondergang.

Zijn bloed? — Ook 't mijne vloeide, als Themis weegschaal beefde
En waggelde in de hand die ze in heur palm besloot;
Maar d' Engel stompte 't staal, dat naar mijn boezem streefde,
(Hy die mijn schedel steeds omzweefde)
En stelpde 't daar het willig vloot.

Maar wat is 't handvol bloeds aan recht en eer gegeven,
Voor ~~hun~~ die voor geen sterven beven?

't Was

AAN JONKHEER WILLEM VAN HOGENDORP. 169

't Was' wreeder, d' ondergang van 't dierbaarst goed te zien,

En 't bloed der Oudren in hun Neven

Gehoond, gesmaad, vervolgd, en (Hemel ach!) door wien?

Keer nimmer, jammertijd! Doch zoo Gods Alvermogen,

Na 't doorgestane leed met Neêrlands Kroost bewogen,

Geen nieuwe worstling eischt voor Vaderland en Vorst,

Voert, braven! eeuwig strijd met lasterzucht en logen,

En spreke een vrije ziel uit de onbevleete borst!

Nog eens, mijn Vriend, vaar voort! thands wordt u 't perk ontfloten

Waar 't blinkendste verschiet u gunstrijk tegenlacht

En 't loon der glorie op u wacht;

Gy, luister van uw stam, uw Land- en Tijdgenooten,

Vereeuwig Oudrendeugd in bloeiend Nageflacht!

1819.

L 2

AAN

**AAN JONKHEER
D. VAN HOGENDORP,**

by zijne Strijddrede over 't recht van Prins Willem I.

Vaar voort, en wreek den Vorst die Godsdienst en geweten
Ten koste van zijn bloed ontruikt heeft aan 't geweld:
Geen dolheid, die weêr krijscht om de afgeschudde keten,
Verbaze u in een pleit waar 't Recht en Waarheid geldt.
Kiez' de ingebeeelde Waan, voor 't wettig Staatsregeeren,
De woeste drift des volks of 't looden burgerjuk;
Het Vorstelijk gezag — is Vrijheids zaak verweeren,
Wat Tuimelgeest ook thands het heiligste onderdrukk'.
Ga, volg die braven na, wier bloed u stroomt door de aderen,
Doe de ongelijkbre deugd van Neêrlands Stichter recht.
De Lafaart zwijge, of plooi', en heul' met 's Lands verraderen;
Gy, blijf aan Nasfaus huis, aan God en de eer gehecht!
Geheel een razende eeuw moog voor hun Drekgoôn knielen,
En slaven kruipen doen voor slaven, hun gelijk;
Een edelaartig kroost van vrijgeboren zielen,
Staat pal, verduurt, volhardt, en lijdt met

BILDERDIJK.

1820.

AAN

AAN DEN HEER EN MR.

J. R A U,

ALS SCHRIJVER DER RECHTSGELEERDE VERHANDELING
de Monarchia, optima imperii forma.

Vaar voort, mijn Vriend, verweer het recht,
Sta Waarheid voor, en word gelasterd!

Waar hart en oordeel zijn verbasterd,

Is dit aan braafheid vastgehecht.

Wat zoudt ge in 't algemeene razen

Dat God tot 's aardrijks strafroef dult; —

Wat in een warelddeeuw van dwazen,

Die niet dan Volksverleiders hult; —

Wat zoudt ge in zulk een toestand wachten

Van 't schemerblinde Ruingspan? —

Den hoon van 't dom geboeft' verachten,

Is 't kenmerk van den wijzen man.

o Moge ons Gods genâ bewaren

Voor zegening uit zulk een hoek!

Hun kroon bestaat in distelblaaren,

Hun zegnen is des Hemels vloek!

1821.

L 3

RECHT.

RECHTMATIGE VLOEK.

Ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος ὅτις τοιαῦτα γὰρ ῥέζοι.

Odysf. I.

Het Helsch gespuis, dat God miskent in de oppermacht,
't Verachtlijk graauw de teugels geeft in handen,
De Deugd vertrapt, met Zede en Godsdienst licht,
De moorddolk drukt in zuivere ingewanden,
Verwoesting blaast, verwarring, roof, geweld,
Het hoogste heil in heiligschending stelt,
En rechten kraait om van geen plicht te hooren;
Wier domheid, slaaf van 't stikziendst onyerstand,
Op vrijheid roemt in 't rammlen met zijn band;
De Waarheid schuwte, de Deugd heeft afgezworen;
Dit treff' de vloek op d' onverzetbren kop,
En wring' ze saam in Judas duivlenstrop!

1821.

IN

IN EEN VRIENDENROL.

Vergeef, ô God, maar leg ze aan band,
Wier door de Hel gehuurde hand
In 't wettig Staatsgezag uw Almacht durft bestrijden;
En wil in dees beroerde tijden,
Het lang gefchokte Vaderland
Van 't vrijheidſchreeuwend onverſtand,
En wie daar ooit in ſamenſpant,
Tot welk een prijs het zij, bevrijden!
Prent dees mijn beê in 't hart van.....,
Verſtrekk' zy hem ten vriendſchapſpand,
Doorgloei' zy heel zijn ingewand,
En moog hy 't ware Staatsverband
Zijn vuur, zijn bloed, zich-zelv', en al zijn krachten wijden!

1821.

AAN SOMMIGE PUNTDICHTERS.

Inultus ut tu riseris?

HORATIUS.

Uw puntjens zijn wat stomp en lang reeds afgesleten,
Poëetjens, die u-zelv' durft houden voor Poëeten!

Indien 't zich iemand onderftond,

Hy gaf u mooglijk dieper wond.

Doch, Vriendtjens, gaat uw gang, gy hebt niet veel te vreezen:

De vogel dient het schot des jagers waard te wezen.

Een enkele losse pijl in 't wild

Is echter by een hoop, zoo talrijk, niet verspild;

En, zoo één uwer die gevoelt,

De man niet, maar het soort van voogden werd bedoeld.

1821.

BY

BY HET EINDE VAN 'T JAAR 1810.

In 't bulderend geweld van stormende oproervlagen
Vervloot voor half Euroop dat jammertelend jaar;
En wy, wy voelen 't wicht van 's Hoogsten geesfesslagen,
Aan allen kant omstuwd van nokkend lijkmisbaar.
Ja, 't TWINTIGST dezer Eeuw moest 's Hemels gramschap tuigen,
't Maait lijken als een oogst in groene garven af!
Leer, Neêrland, voor Gods hand, leer voor Zijn tuchtroê buigen,
En zink in weemoed weg by de open kaak van 't graf!
Zie 's levens frische bloem in hare ontluiking sneven!
De teedre Gâ ontruikt aan 't zaligst huwlijksbed!
De hoop van 't bloeiendst huis aan tak en stam begeven,
En Vader en Gemaal 't bezwijkend hart verplet!
Rampzaalgen! ô mijn hart deelt in uw diepe wonden;
't Gevoelt by elken slag die door uw boezem-boort;
De mijne bloeden nog, en naauwlijks half verbonden,
Ontspringen ze als een wel, in 't steengruis half gesmoord.

Maar gy die uit uw arm dat dierbaarst goed zaagt scheuren

Dat meer dan 't leven is, en 't leven nooit hergeeft;

o Vader! o Gemaal! wie kan uw ramp betreuren?

Wie heeft daar tranen voor, van al wat tranen heeft?

Doch zoo gy 't offer brengt in de allerdierfste panden,

Bedrukten! wanhoopt niet in 's rampspoeds overmaat.

Het vuur van 's Hemels wraak mag boven 't hoofd ontbranden.

Het heiligt hem in 't hart, wien 't diepe wonden slaat.

o God, genadig God! o spaar ons in uw slagen.

o Tref ons in ons-zelv'; in 't eindloos dierbrer niet!

Of, dwingt Gy 't sterflijk hart die volle last te dragen,

Geef uit die bronaf troost, die uit Uw volheid vliet!

Die troostwel vloeie u toe, o al te fel bezwaarde!

Die balfem zalve u 't hart, zoo reddingloos doorgriefd!

U, Vader, in het kroost, dat u Gods goedheid spaarde!

U, Echtgenoot, in 't kroost, waarin ge uwe Ega liefst!

I
18—21.
I

TER

TER TACHTIGSTE VERJARING

V A N

DEN HOOEGELEERDEN HEERE

MR. MEINARDUS TYDEMAN.

Ampliat actatis spatium tibi vir bonus. Hoc est

Vivere bis, vita posse priore frui.

MARTIALIS.

Gelukkig, die by elken Jaarfeestdag
Zijn levensloop gerust herdenken mag,
En in de rij der weggevloten tijden
Geen avondstond verroekloosd heen zag glijden,
Of dien zijn hart uit zwakheid of berouw
Of uitgewischt of weêr begeeren zou!
Het snel voorheen mocht aan zijn arm ontschieten,
Hy blijft het toch tot aan zijn graf genieten;
Ja, ieder dag die 't Albestuur hem geeft,
Wordt reis aan reis met nieuwen smaak herleeft,
Verdubbelt steeds in dankbaar zielsgenoegen,
Schept hemellust uit eens doorworfeld zwoegen,

En

En 't wrangste leed van 't wisselvalligst lot

Verhemelt zich als weldaad van zijn God.

Dit is uw heil, gezegende uit den hoogen,

Op wien geval noch jaren iets vermogen,

Maar die het hoofd, als 't onverwrikt gemoed,

Nog fier verheft naar 't ongeschapen Goed,

En wien de sneeuw des Wintertijds van 't leven

Met luister kroont, dien goud noch ktans kon geven!

Wiens vaste geest, met kundigheên verrijkt,

Voor 't overwicht van dagen niet bezwijkt,

Maar, Vrijheer van zijne opgelegde schatten,

Weldadig deelt van 't geen zijn schuren vatten,

Het effen pad naar deugd en waarheid wijst,

En jong en oud met rijpe kennis spijst!

Gelukkige, wien viermaal twintig jaren

In zuur en zoet zijn over 't hoofd gevaren,

Vergun uw' Vriend, van schedel grijs als gy,

Doch afgetobt, en 't gapend graf naby,

Op dit uw feest waar zoo veel' dischgenooten,

In

TER TACHTIGSTE VERJARING VAN M. TYDEMAN. 173

In 's Hemels gunst uit uwe heup gesproten,
De dankbre vreugd op 't gladde voorhoofd gloort,
Dat ook zijn borst de hartestem niet smoort
Maar zijne zucht aan hunne blijdschap mengen
En in hun krans een bloemtjen door moog strengelen!
Geen rozen, neen: mijn rozen zijn verbloeid,
En nooit dan schaars in storm en sneeuw gegroeid,
Of, zoo er soms eene enkle mocht ontluiken,
In 't dicht verstikt der schrale doornestruiken;
Maar maluwbloem en purpren amaranth,
Voor winterkou en hageljacht bestand,
En (zoo mijn kunst ze samen wist te vlechten)
Met levensblaân op uwe kruin te hechten.
Gebloemt', ('t is waar) van glans en gloor beroofd,
En uit geen hof door Zonneshijn gestooft,
Doch uit een grond, een vasten grond, gewassen,
Die stevig stond in 't midden der moerasen
En aan de Deugd, de Godvrucht, nooit ontzonk,
Toen 't springgetij' ons Vaderland verdronk;
En (geve 't God!) ook nog de geesfelingen

Ver.

174TE TACHTIGSTE VERJARING VAN M. TYDEMAN.

Verduren blijft der nieuw gestorte vlagen,
Nu 't onverstand en de afval in één vloed
Geheel Euroop wanhopigst dobbren doet.

Doch gy, mijn Vriend, met my steeds pal gebleven,
Toen om ons heen wat vastst stond, stond te beven',
En 't water hoog, ja tot de lippen klom;
Geniet gy 't loon in frischen ouderdom!
Ja, smaak voortaan in ongestoorde weelde
Wat Herfst en Oogst ten dienst des Winters teelde,
En trek (in dank by ieder morgenstond,)
Den Ecuwkring, reeds zoo verr' voltogen, rond!
Ja, meer! zoo lang Gods goedheid zal gehengen
Dat de aard iets meer dan distels voort zal brengen,
En hem die God en 's Heilands zoenbloed eert,
't Vervolgingszwaard nog van den gorgel weert!

1821.

DEN

DEN HOOGGELEERDEN HEER EN MR.

M. T Y D E M A N ,

(MET MIJNE TAAL- EN DICHTKUNDIGE VERSCHIEDENHEDEN).

De Vriend van meer dan veertig jaren,
Die met my, door de holste baren
Van Neêrlands Staats- en Kerkorkaan
Geffingerd, onverwrikt bleef staan;
Wiens mannenkracht mijn jeugd vereerde;
Wiens ouderdom mijn bloei waardeerde;
Wiens frische grijsheid mijn verval
Met meêgevoel beschouwen zal,
En ('t moog den Hemel dus behagen!)
My, hem vooruit, naar 't graf zien dragen,
En 't *ave* spreken op mijn zerk;
Ontfang' mijn hulde en groet met dit mijn Mengelwerk.

1820.

AAN

AAN DEN HEER EN MR.
J. VAN 'SGRAVENWEERT,
met mijnen ONDERGANG DER EERSTE WARELD.

Homerus tolk by 't Vaderland,
In zielsgevoel mijn aanverwant,
Als vriend, in 't felst des noods bestand,
Ontfang' van 's ouden Dichters hand,
Aan 't graf genaderd tot den rand,
Dit onvoleindigd onderpand
Eens Dichtgloeds, lang reeds uitgebrand;
Herdenk' aan onzen vriendschapsband,
En delv' welhaast aan 't Katwijksch strand,
Mijn beenders onder 't mulle zand
By de ongeziene heideplant,
Beveiligd voor des blaffaarts tand,
En waar nooit laffe schoolpedant,
Naar d' ingevoerden modetrant,
Mijn' naam en Hollands taal tot schand',
Een nieuwerwetsch Gedenkstuk plant'!

1820.

IN

IN HET ALBUM VAN MR.

ABR. FAURE J.z.

BY ZIJN TE RUG KEEREN NAAR DEN

KAAP, DE GOEDE HOOP.

Ga, Faure, keer te rug naar Oudren hof en haard,
Van 't Moederland gescheurd door wapens en verbonden:
Doch, blijve, in vreemd gezag, aan 't uiterst eind der aard,
't Bataafsch en eerlijk hart, dat ge omdraagt, ongeschonden!
Sta lijdende onschuld voor, stuit willekeur en dwang,
En zoek u 't hoogste goed in 't heilig recht te slaven:
De Wareld kent geen doel dan d' afgod van 't Belang;
Maar de eedle rust der ziel is 't erfdeel slechts der Braven.

1819.

II. DEEL.

M

IN

IN DEN VRIENDENROL VAN

DR. B L U M E,

BY ZIJN VERTREK NAAR INDIE.

In mijne (toen hoogstgevaarlijke) ziekte.

Vlieg op de vlerk des winds, door stroom en golfgewemel,
't Verlokkend Oost in d' arm, u lachende in 't gemoet,
En wisch er d' indruk uit van onzen Westerhemel,
Maar blijve u 't denkbeeld by van dees mijn afscheidsgroet.
Zie u 't geleerde hoofd met palm en lothos tooien,
En wat de roof bevat van Indus schatrijk strand!
Te midden uit den kring van die my 't doodkleed plooiën,
Bied ik u 't warm VAARWEL met reeds verkoude hand.

1818.

AAN

AAN DEN HEER

J. F. BODEL NYENHUIS,

IN ZIJN VRIENDENROL.

Gy draaft dan 't loopperk in van 't wisselvallig leven,
Met nevels overvolkt die niemands oog doorbooit?
Wat zoekt gy? Wat is 't eind, het doelmerk van uw streven?
Bedenkt gy 't, flap dan vrij, en onbekommerd, voort.
Doch, laat u de ijde roos door geur noch kleur verlokken,
Geen doren schriklijk zijn op 't lang en slingend pad:
Geen stervling heeft dien weg steeds juichend doorgetrokken,
Geen stervling vond er rust eer hy 't ten einde trad.
Ga, toegerust met deugd, versierd met kundigheden,
En door die zucht geleid, waarvan u 't harte brandt;
Maar, Jongling, zoek GELUK noch WIJSHEID hier beneden!
Aan de overzij' van 't graf is beider Vaderland!

1819.

M 2

IN

IN DEN VRIENDENROL, VAN DEN HEERE
FR. CONST. CORN. TYDEMAN,
ALS HY MY ZIJNE PRIJSVERHANDELING BRACHT.

Wat teedre Vadermin, uitvloeiende op de kaken,
Oprechte Broederzucht, of Vriendschap, wenschen mag,
Al wat op de aardfche reis dien Hemel voor doet fmaken
Die niet voorby zal gaan met 's levens jongften dag;
Dit alles zij, Constant, in ééne beê befloten
En ftoome in 's Hoogften gunst op uw gelauwerd hoofd!
Hy zegent 's Braven trouw en Godvrucht in zijn loten;
Gy, wees den ftam gelijk uit wien gy zijt gefproten,
En ftap vertrouwend aan: zy is aan u beloofd,

1822.

AAN

AAN DEN HEER
H. K. VAN DER BOON MESCH,

Med. et Philos. D. &c.

Ga, brave Vriend, ga voort, en wordt door niets gestuit!
Druk Brugmans door uw ziel als door uw schriften uit.
In u erkent mijn hart zijn Leerling, waard den Meester
Die olm en ceder toonde in waterbies en heester,
Den mensch en 't slijk omvatte, en licht en waarheid zag,
Natuur de nacht ontrukte als schepper van den dag;
En (zijn gebeente in 't stof zij de aardworm prijs gegeven)
De Drekgoën dezer eeuw in glorie overleven,
En by een beter Kroost, dat Deugd en Wijsheid acht,
De Lof verwerven zal, thands . . . s toegebracht.
Ga voort (nog eens)! en druk, met onverdraaide stappen,
Zijn spoor; bereik de kroon in 't Rijk der Wetenschappen!
By al wat edel voelt, staar ik uw lauwerblaân
Met meer dan handgeklap, met zielsverrukking aan.

1821.

Ex tempore, op 't lezen van zijne *Disfertatio de Nervo
sympathico magno*.

M 3

OP

OP EEN AFBEELDSEL VAN MY.

Al weêr een nieuw momaangezicht
By zoo veel anderen, opgedicht
Aan d' armen Bilderdijk!
Het een druischt tegen 't ander aan;
En ieder wil voor 't echte gaan,
Gewaarborgd door Natuur met d' onmiskénbren ijk.
Voor my, indien ik spreken zal,
'k Bestem of wraak ze geen van al,
En weet ook niet waar 't schort;
Maar hoe ik ze allen meer bekijk,
Hoe meer ik steeds nieuwsgierig word,
Waarop ik toch gelijk?

1820.

IN

IN HET ALBUM VAN DEN HEER

GERARD OUTHUYS,

Predikant.

'k Heb van d' opgang uwer dagen
D' eenmaal achtbren Christenbard
In uw Kindsheid gâgeslagen,
En gelezen in uw hart.
'k Zag uw Jonglingschap ontluiken,
Zedig, eenzaam, onberoerd,
Als een roos by distelftruiken
Die de wind in 't wilde voert.
Toen hier Recht en Godsdienst zwegen,
Scheidende uit het Vaderland,
Gaf ik u mijn vaderzegen
By het drukken van uw hand.

God verhoorde; 'k vond u weder,
Plichtgetrouw en deugdgezind,
Man en Vader, braaf en teder,
En gedachtig aan uw Vrind!
Dank en Lof zij d' Allerhoogsten
En Zijn goedheid blijve u by!
Wie hier aardfchen fchat mag oogften,
De onze vloeit uit Jezus zij'.
Leef dus voort met Kroost en Gade
Als my de ademtocht ontfchiet,
Dankbaar in Zijn Heilgenade,
En beklaag mijn fterven niet.

1821.

AAN

AAN EEN YVOOREN KAM.

Beploeg de zee van glinsterende golven ,
Getande kiel van hagelwit yvoor !
Streef fier en blij haar zachte hobbling door ,
Nu rijzend , dan in 't deinend goud bedolven ,
Waaruit de Min met dartelende hand
De peesjens vlecht , waar hy zijn boog mee spant.

Ontzie nogthands in ongeregeld dolen
Terwijl gy stout dat zwalpend veld doordraaft ,
Den argen knaap , daar hy voor 't oog verscholen
Zich met den geur der zoete vlechten laaft ;
En wek hem niet met roekeloos bestoken
Den sluimer uit , waarin hy ligt gedoken.

Ga , strijk en strook de blonde golven glad ,
De stralen vlak van 't schitt'rend wandelpad ;
Ontwind de bocht der slingerende lokken
Tot ééne glans van effen zonneschijn ,
Eer 's levens licht den middag heeft betrokken ,
En 't zonnegoud allengs in zilverbleek verdwijn.

DE GEROOFDE HAIRLOK.

'k Bad dikwerf om een lok van Agnes schitt'rend hair ;
Zy weigert. 'k Vraag 't op nieuw als blijk van wederliefde ;
Vergeefs. Ik neem in 't eind een gunstig kansjen waar ,
En vat met stoute hand een sluw verborgen schaar ,
Die, eer zy 't merken kon, een Godlijk vlechtjen kliefde.
Nu juich ik in mijn roof. Maar Hemel, welk een spijt !
Ach ! dat ik, vóór dat feit, onschuldig waar gestorven !
Baldadige (roept ze uit met angelscherp verwijt)
Gy hebt mijn nieuwe pruik (die zóó veel kost) bedorven.

1822.

MIN-

MINNEKLACHT.

o Kracht der Min, hoe flaet gy my om 't hart!
Mijn voorhoofd rookt van 't hevig boezemblaken;
Dus klonk de zang van Dichter Leonard,
Om 't rotfig hart van Celia te raken. f
'k Benij elk oog dat u aanschouwen mag;
Het linnen dat uw leden mag genaken;
'k Benij de lucht en 't schijnsfel van den dag,
Dat weemlen mag of blozen op uw kaken.
'k Benij den grond waar gy den voet op zet;
De zool vooral, die van uw tred mag kraken;
Ja zelfs den beer, van wiens gesmolten vet
De *Parfumeurs* uw hair-*pomade* maken.

1822.

AAN

AAN KLORINDE.

**Spreidt ge anders niet dan dit vergankelijk schoon
Op 't lief gelaat, in 't vurig oog ten toon,
Waan niet, dat dit een edel hart doe blaken:
De onzuivre ziel bidt de aardfche vormleest aan,
En dartle drift verstrikt in valschen waan
Dien schrandre kunst zich eigen weet te maken.
Maar ware glans draagt echten Hemelgloed:
Geen schemerschijn vermag door 't hart te dringen;
Die schoonheid slechts, die zetelt in 't gemoed,
Straalt door_in 't oog dat ziel en zin kan dwingen.**

1821.

AAN

AAN DE ZENDELINGEN.

Ik doe uw' lijver recht, Apostlen onzer dagen,
Die Heidnen verr' van hier het Euangelie preekt;
Maar waarom t'huis verzuimd het hellend kruis te schragen,
Waar 't woedendst Heidendom den kop naar boven steekt?
Is, dat m' in Christus naam het Christendom bestrijde,
Zich-zelv' het eeuwig heil aanmatige als een recht,
Rousseau en Epikuur of Kerk of Leerstoel wijde,
Een onbeduidend ding waarop men *Amen* zegt?
Het schijnt, men acht het dus, en zwijgt voor volkverblinders,
En stoort den Afgod niet van Filozooffchen waan,
Ja lacht zelfs om de vlucht dier bontgekleurde vlinders;
Doch — wacht u voor 't gewormt' uit de eiers op te staan!

1822.

NOOD-

NOODZAKELIJKHEID.

Gewillig, leidt ons 't Lot onmerkbaar by de hand;
Weêrstrevig, sleept het ons met knellende ijzren boeien.
ô Gaan we, waar 't moet zijn, gewillig, zonder band;
Men komt er even zeer, al biedt men tegenstand,
't Verschil is : kalmte en lust, of krijtend tranenvloeien.

1821.

ZIEL-

Z I E L V E R G I F.

Wel Dichter, waarom dus verstoord

Om 't Filozoofsch venijn ?

Wat is een enkle zielenmoord

Om daar meê **GROOT** te zijn!

Geen Wetboek zet daar straffen op,

Het staat een ieder vrij;

Ook dient men 't in een fraaien kop,

Gefuikerd met kandy.

Wanneer 't d' onnoozlen menschen smaakt,

't Verhemelt' vleit en streelt,

Wie is er die den schenker wraakt

Die 't mild in 't ronde deelt ?

Wel neen , Verlichters van 't verstand,

Uw teugjens vindt men zoet,

Al knagen ze ook het ingewand,

En goren 't gistend bloed.

Die

Die onbekommerd zwelgen kan
(Al drinkt hy Dood en Hel)
Is altijd een verheven man,
En.... Waarheid — is maar spel.
't Is waarheid, recht, en deugd, en roem,
Wat Gy daar voor verklaart,
En of 't geweten 't prijze of doem',
Is geen bedenkenswaard.

1822.

E I G E N.

Onze Ouden kenden *Eigendom*;
En *Eigenzin* daar by;
Ook waren zy van de *Eigenmin*
Juist niet volkomen vrij:
Zelfs deden ze iets in de *Eigenbaat*:
Maar wy, wy hebben meer
Dat ons door 't woord van *eigen* streelt;
Naar echten wijsheidsleer.
Wy hebben *Eigen-wet* (*) en *wil*,
En, wie er ook om licht,
Ook *Eigenwaarde*, en *Eigen deugd*;
In alles, *Eigen kracht*.
Ja, *eigen* DIT, en *eigen* DAT,
Een heerlijk schoone kraam,

Liep

(*) Autonomie.

II. DEEL.

N

Liep alles niet voor die 't doorkijkt ,

In *eigen domheid* saam !

Doch neen, ik neem mijn woord te rug ,

Het is geen *eigen dom* ;

Wy hebben 't Duitschland afgeleend ,

En geven 't eens weêrom.

En dan — zal Holland wijzer zijn ? —

Wy wenschen 't — maar helaas !

Een volk dat van zijn aart verviel

Blijft onherstelbaar dwaas.

1822.

DE

DE WOLF IN KWAAD GERUCHT.

W^ee, wee den Wolf, gebracht in kwaad gerucht!

Daar is voor hem niet langer prooi te maken;

5: Vereent zich al om voor zijn list te waken,

En 't aasgebrek verbant hem van 't gehucht. —

Já, 't Wolvenras ligt aan den waan gelegen,

Dien 't Boerenvolk van zijne schijndeugd draagt;

Máar laster, lof? — wat kan die luchtbel wegen

Voor 't Leeuwenwelp dat in zijn boschperk jaagt?

Wat voor het Lam, dat by een schuldloos weiden

Gods zón en daauw en vrije lucht geniet?

Wat vragen zy naar lof- of lasterspreiden,

Wie lieve of hate, of gunst of wangunst bied?

Wil de overmoed hen op hun erf benaauwen,

Het schaapjen zwijgt, en troost zich in 't geweld.

De Leeuw, die moed, en tanden heeft, en klauwen,

Wordt, ja, vermoord, maar in geen toom gekneld.

De muilband is voor slaperige beeren ;

Maar voor geen Leeuw , zich-zelv' bewust als Leetw' ,
Nooit zal hy naar den pijpzak dansen leeren

Van hem , wien 't hart moet liddren van zijn schreeuw.
Spant strikken , fluit , of doet de trommèl roeren ,
Hy wordt verlokt , gebonden , noch ontzet.

Die , brult hy eens , zijn gorgel meent te snoeren ,
Moet Simson zijn , geen Fransche *Nicolet*.

1822.

Maitre Nicolet was een Franschman , die in mijnen tijd met
een *Menagerie* op de kermisfen reisde , en voor zijn tent het
opschrift had

Du roi des animaux l'indomptable vigueur

Connait dans Nicolet son maitre et son vainqueur ;

Les travaux de Simson , la force des Hercules ,

Ne sont plus à nos yeux des fables ridicules.

DRINK-

DRINKPARTYEN.

Μισὸ μνήμονα συμπότην.

Voorzeker, onder 't glas wordt menig woord gesproken,

Dat hem die 't heeft geuit, niet na te spreken is.

Men wijte 't aan den wijn wanneer die 't hoofd doet rooken:

Een goede drinkebroër heeft geen geheugenis. —

Zoo is 't, maar welk een vreugd, indien dit vreugd moet heeten!

Neen Vrienden, dit 's geen lust, maar ware zielenpijn.

Wie wil, wie kan zich-zelf één oogenblik vergeten,

Wien ieder oogenblik zijns Scheppers gift moet zijn?

1822.

O U D E V R I J S T E R S .

Wat durft het onbescheid veroude Vrijsters smaden?

Veracht geen aan den steel verdorde trosrozijn

Die zich der hand verborg in 't deksel van de bladen,

Nu in verdroogde schel verloren voor den wijn.

Zoo kuisch- en zedigheit heur overrijpheid tooien,

Wat is er, Spottrenras, belachlijk in de Maagd?

Ze is eerbiedwaard in spijt van wang- en voorhoofdplooien,

Ook, als zy de achtbre kroon der Moedergrijsheid draagt.

Maar gy, verworpen stoet van grijze Jongelingen,

Die de Echt als kluisters schuwde en Gods bevel vertradt,

Bloos gy, der Maatschappy uw lafheid op te dringen,

Die duizend plichten in een eenigen vergat!

Voor menschheid, vaderland, geslacht, u-zelv', verloren,

Is de ouderdom u meer verschrikkelijk dan de dood;

En vruchtloos vraagt ge u af waarom gy werdt geboren,

Die 't levenslicht misbruikte en 't leven nooit genoot.

U voegt

U voegt de spot met recht, die 't Oudenvrijer-gilde

In wijzer tijd de kroon van biezen zette op 't hoofd:

Wie 't aanzijn, gift van God, in dartle scherts verspilde,

Heeft alle menschlijkheid balddadig uitgedoofd.

En gy, wien de armoë dwong tot koud en echtloos leven,

Roep over de aarde wraak, die 't geen zy teelt niet voedt.

't Ontbreken aan den plicht moog de **Almacht** u vergeven,

Maar wee die de oorzaak zijn, dat gy hem schenden moet!

1822.

KLEINIGHEDEN.

Μὴ νεμέσῃς βαιοῖσι, χάρις βαιοῖσιν ὀπηδεῖ.

Veracht geen kleinigheên: de netheid schuilt in 't kleene;

Maar stel in kleinigheid geen onverdiend belang.

Dat netheid van de vlijt met ware kracht vereene,

Eischt grootheid van de ziel, en duldt geen ketenprang.

1822.

DICH-

D I C H T E R E N
W A A R S C H O U W I N G.

Gy, Dichter, wien in 't Letterveld
De Roem op elken stap verzelt,
Denk dat uw Zon ten einde spoeit
Naar mate dat die schaduw groeit.

1821.

N 5

OP-

OPHELDERINGEN

OP HET VERS AAN DEN HEERE PRINSE VAN ORANJE,

Bladz. 8. DE EER DER RIDDEREN.

Graaf LODEWIJK van Nassau, de broeder van Willem den Eerste, in zijnen leeftijd als de volmaakste Ridder van Europa bekend.

Bladz. 8. WELKOM HEETTE IN 'T LEVEN.

Men zie het Dichtstuk-zelf in mijne *Vaderlandsche Oranjezucht*.

Bladz. 9. LATER.

In 1795, op het Paleis van Hamptoncourt. Mijn naam niet wel kunnende uitbrengen, noemde het aanvallige Kind my, op de vraag wie ik was, *den goeden Hollander*; op welken tytel ik steeds roem drage.

Bladz. 9. DAARNA.

Te Brunswijk, in 1800 of 1801.

Bladz. 11. DE KROON.

Men zie mijn Geboortegroet aan den Koning, toen Ersprins van Oranje, in Oogstmaand 1787, ten tijde der grootste verdrukking zonder eenig menschelijk uitzicht; welk stuk ook sedert geplaatst is in de *Vaderlandsche Oranjezucht*. Van mijn Byschrift op

het

het schaduwbeeld van den zelfden jongen Vorst , weinige jaren daarna by zijn verblijf aan de Leydsche Hoogeschool afzceekend , en ter vergelyking in mijne *Vaderlandsche Uitboezemingen* ingevlijd , spreek ik hier niet , om dat het in dien tijd niet in druk verschenen is.

Bladz. 11. DE LAUWREN IN HET VELD VAN WATERLO.

Mijn Dichtstuk, *de Liefde voor 't Vaderland*, in 1776 te Leyden naar den prijs aangeboden, en in het volgende jaargekroond, behelsde deze voorspelling volkomen; en deze werd juist op den dag, aan die overwinning voorbestemd, uitgeboezemd, en besloot den Eersten Zang van het Dichtstuk. — Doch, gelijk een nog onbekende Jongeling, zoo dra hy als dichter van 't stuk bekend wierd, noodwendig voor de wijsheid van een Kunstrechterlijk Genootschap onder moest doen, had ik geen rust, of honderd plaatsen van oorspronkelijke geest, kracht, en vuur, zoo ten aanzien van gevoel en gedachte, als van uitdrukking en versificatie, moesten vervolgens verknoeid worden; en dit zoo wel om niet te zeer aan die *aurea mediocritas*, welke men by ons nergens volkomener in betrachtte dan in de ongelukkige Poëzy (die men sedert lang reeds had leeren miskennen), als om de aldaar vastgestelde drogeregels van willekeurigheid niet om verr' te slooten; en gelijk dus een aantal der bes-

beste verzen, die ooit uit mijne ziel vloeiden, in stijve en valsche, of ten minste minder eigenaartige dichtregels veranderd moesten, zoo mocht ook deze recht Dichterlijke plaats niet geduld worden zonder eene verlamming die alles bedierf. — Een voorspelling! dus heette 't; en dat, wien betreffende? op wat grond? en nog wel, honend voor Frankrijk! — Zeker, dit kon er niet door, op een tijd toen men juist ernstig werkte, om den afkeer, die een eeuw lang, en vooral sedert een leeftijd, met nadruk tegen die Mogendheid opgewekt by onze Natie voortduurde, uit te wischen, en het boekjen, *de Fransche tyranny*, uit de scholen te verbannen. Frankrijk toen als Erfvijand voor te stellen, was *contrabande*. Van eenen anderen kant, was men naar den geest des tijds ook niet zeer Profeetsgezind, en ook mijn goede Vader, 't vers onder het oog krijgende, en meer anderen, wilden er niets anders, dan een gewag van den Franschen oorlog en de herstelling van het Stadhouderschap in 1747 in zien, waaraan zy echter (en te recht) oordeelden, dat het niet al te wel beandwoordde. In 't kort, hoe geweldig zeer het mijn hart deed,

Door de nevels van 't TOEKOMSTIG heen te boren,
moest er ult; voor *toekomstig* zette ik *verborgen*; eenige verzen werden doorgehaald, en daarvoor moest ik my de twee wonder-

derlijk stijve en in den samenhang gants niet passende, ja byna had ik belachelijke regels gezegd, waar ik geenerlei deel aan heb, laten opdringen :

*Hy aarzelt, peinst, en daar zijn trotschheid hem ontvlucht;
Verschijnt de blijde vrede aan de opgeklaarde lucht.*

Dat daar nu 't volgende niet op sloot, als

*Wat Godheid kon aldus den vluchteling vertfagen?
Wie doet de Dwinglandy haar eigen ketens dragen?*

ziet een ieder. De vluchteling werd er dan ook uitgeschrapt, om dat de Fransche Legers in 1747 niet voor ons gevlucht hadden, 't geen my ook uit de Schriften van dien tijd wel bekend was; doch *het eigen ketens dragen* bleef. — Zoo knoeide men in dien tijd met verzen, en dit moest *befchaven* heeten.

Ik herinner my de uitgeworpen regels beter, dan die er voor in de plaats gesteld zijn, doch niet alle zoodanig, dat ik voor een enkel woord zou durven instaan; de geheele plaats echter kwam neder op 't volgende, waarin de in den druk veranderde regels in *kurfys* staan.

— „Wat zie ik? hoe! wat koomt mijn oog te voren,
„'t Schijnt door de nevels van 't *toekomflig* heen te boren!
„Wat nare duisterheid! daar klaart het op! wat licht

„Stelt

- „Stelt duizend wonderen voor mijn ontroerd gezicht.
- 5 „Waar ben ik? leef ik? Heeft, verwonnen door de ontroering,
 „Een droom, een schijn....? 'k verlies my-zelv' in dees vervoering.
 „'k Zie Neêrlands vrije Maagd baldadig aangerand.
 „Haar hagelwit gewaad ten prooi aan klaauw en tand
 „Van Monsters, die door spijt en razerny bestreden,
- 16 „Het vorstelijk satijn haar rukken van de leden! —
 „Wat wolk, vol schrikdamp, die de zonneglans verdooft,
 „Hangt weemlend in de lucht! — *stort neder* op haar hoofd!
 „Hoe! Neêrland weêr ten prooi aan d' overmoed der Gallen? —
 „'t Rijst moedig in 't geweer ten trots der duizendtallen! —
- 15 „'k Zie Vader Willem-zelv' die dees banier geleidt,
 „Zijn Neef en naamgenoot den zegepraal bereidt;
 „En 't zalig zielenrijk een tijd lang wenscht te ontberen;
 „Om met zijn eedle spruit vernoegd te triomfeeren! —
 „De vijand staat verbaasd wat luister hem verblind';
 „Zijn schichten vallen neêr, verspreid door d' Oostenwind.
- 20 „Zijn klingen brijzlen *als op* ijzren harnasplaten!
 „De zege heeft zijn zij', de moed zijn heft verlaten;
 „De donder ratelt in zijn boezem, en hy vlucht,
 „Een tweede Lucifer, *gebliksemend uit de lucht!*
 „Het aardrijk juicht u toe, gevreesde Monstertentinner;

- 25 „*Het Hemelsch wraakgericht vlamt schriklijk van uw lemmet,*
 „*En Nederland herleeft, harboren by den gloed*
 „*Die van uw voorhoofd straalt in d' ouderlijken meed.*
 „*Wat Godheid kon aldus den vluchteling vertfagen?*
- 30 „*Wie doet de Dwinglandy haar eigen ketens dragen?*
 „*Wie voert des Nagelachts gelijk der Vaadren naam*
 „*Op nieuw den aardkloot om, op vleugels van de Faam?*
 „*ô Vaderland! het is uw liefde, die de handen*
 „*Der Belgen famensnoert met onverbreekbre banden.*
- 35 „*Zy, die uw grootheid wroecht, verhoade uw ondergang!*
 „*Zy blijve 't waardig doel en 't voorwerp van mijn zang!*”

Men vergelyke deze tweederlei voorzegging nu met de uitgave der Werken des Genootschaps *Kunst wordt door arbeid verkregen*, II Deel. Zonderling is het inderdaad, dat men ook niet wakker werd op vs. 7—10, die, vrij kort daar op, hunne vervulling vonden. Niemand toch, of hy zal er nu van achteren de Dichterlijke voorspelling in erkennen van de omkeering des Staats in 1795, in de beroering van 1787 voorbereid. Doch het scheen dat dit zelfde Genootschap in blinde dolheid med moest werken ter verscheuring van 't Vaderland, waarvan het zich zoo by uitstek voorstander toonde!

Hoe

Hoe wenschte ik het oorspronkelijk afschrift te kunnen hervinden en dat gedenkstuk mijner vroege jeugd aan de Wareld te mogen medeelen; zonder de talloze misvormingen; die men het met dat prangen in het toenmalig aangenomen kunstrijglijf ondergaan deed! Doch by het Leydsche Genootschap is het of verloren, of (mooglijk) te rug gegeven, en tot mijnent is het met al mijne Handschriften ten tijde mijner uitzetting in 1795 achtergelaten, en onherroepelijk voor my te niet gegaan.

Mijn Prijsvaers, *de Invloed der Dichtkunst op het Staatsbestuur*, leed minder verandering, alhoewel niet dan nog te veel; doch dit moest, na dat het, zoo het reilde en zeilde, gekroond was geworden, met nog genoegzaam even zoo veel coupletten vermeerderd werden, het geen ik echter voor het in zee zenden, reeds gewild, en alleen uit vrees van door de lengte te mishagen, had nagelaten.

Ook mijn *Edipus* heeft zich mede onder het drukken, door mijne jongelingsbeschoorndheid van hardnekkig of eigenwijs te schijnen, vrij wat verkeerdheden laten opdringen; waarvan sommige my altijd zeer gesmart hebben; en het was niet dan met *Mijne Verlustiging*, dat ik het juk des gezags in het

Dich-

Dichterlijke affchuddede. Van dien tijd af, leest men my in mijna verzen, en geheel mijn geest en schrijfwijze onbedwongen en onvervalscht, voor zoo verre naamlijk (by mijne uitlandigheid vooral,) de domheid daar geene zinstorende drukfeilen in gebracht, en de trouwloosheid er niets uitgeworpen heeft, als in den Lijkzang van Le Francq van Berkhey op den dierbaren en mishandelten Willem den Vijfde, ten aanzien van vier verzen, aan 's Vorsten Koninklijke Weduwe gericht, achter my om, en, na 't afdrukken zelfs van het door my-zelfen van drukfeilen gezuiverde blad, geschied is, waar door ook aldaar de twee bladzijden 45 en 46 ieder twee regels minder dan de overige bevatten, tot aanmerkelijken misstand van 't boekken.

Tot de voorspellingen, waar van wy hier spreken, behoort ook, die in gemelde *Lijkgedachtenis*, op bladz. 47 en volgende, velen in 't oog liep. De altijd domme en meesterlijk beslissende clique van Boekbeoordeelaars liet by hunne aankondiging van dit Dichtstuk niet na (gelijk dit hunne schranderheid medebracht), het belachelijke aan te merken, dat iemand zich verbeelden kon, dat het Huis van Oranje ooit weder in 't Land iets te zeggen zou hebben! Trouwens, dat die lieden geene *vates* zijn

II. DEEL.

O

in

in eenigen zin van het woord, wordt men alle maanden ten ten minste éénmaal gewaar.

Ik heb echter, door den goeden (toen jammerlijk vervallen) Dichter, tot beschaving van dit zijn werk verzocht zijnde, zijne woorden daarby vrij wat verzacht: want Lodewijk, wlen 't een trek van zijn hart en inborst was, het Vorstelijk Oranjesthuis hoog te achten (en die moogelijk daarom by velen zoo hatelijk was,) was nog niet in het Land, en de zoo-genaamde Republykgeest, die den beklaglijken Grijzaart vervolgd had, was hem nog te vreezen. Ik zal zijne eigene verzen hier bybrengen, zoo als zy in zijn Handschrift (nog onder my), na de twaalfde regel van het gedrukte op bladz. 45, (of eigenlijk na de vier, die het den Boekverkooper Allart behaagd heeft heimelijk en eigendunklijk, na dat het Werk reeds afgedrukt was, uit te schieten, en aan 't Algemeen te ontrooven, waarvan ook de sporen in 't minder getal van regels op die bladz. overig zijn,) volgden, en die ik met wellust hier afschrijve:

„O Willem Frederik! is Vader weggenomen,

„Gy zijt ons oogpunt, al ons uitzicht, onze hoop!

„Ach!

- „Ach ! moogt gy tot de hulp van uw getrouwen komen ,
 „Dan is onze Eendracht (*) voor geen warelden te koop,
 „Het is geene ijde hoop die wy in 't harte voeden ,
 „ Grootvaders kleinzoon leeft in 't kleine kind, *Aksan*.
 „Hoe vaart die dierbre Zoon? Die spruit uit uwen bloede
 „Blijft de Erfsprins toch voor ons en elk' Bataaffch' Trojaan.
 „Ja, ons behoort die Zoon. Hy zal de zaken richten ,
 „Wanneer Gy op den THROON nog eenmaal treden zult ,
 „In de omgewroete tuin een Latium zult stichten ,
 „En aan uw rechterhand die dierbre wordt gehuld.
 „Dit is de wensch van 't Volk, zelfs zonder 't uit te vragen;
 „Geens opgeroepen' hoops nog weifelende stem.
 „Geen *Ja* is 't, afgeperst door vrees of snode lagen;
 „Maar *Jawoord*, dat in 't hart zijn grondslag heeft en klem.
 „Die ware *stem des volks* blijft u en uwen Zonen
 „Geheiligd, en getrouw aan al 't Oranjebloed;
 „En, eischt het Staatsbelang een Vorstlijk hoofd te kroonen,
 „De Oranjadiadeem versier' den vrijen hoed!

De

(*) Hy verftond daar onzen Staat door, steeds verbeeld door den
 zwaard- en pijlbondel-houdenden Leeuw, waar men het woord EENDRACHT
 onder zettede.

- „De Oranjelooverkrans zal geene Kroon ontluisteren,
 „Geen Souverain bewind, geen trotsche Monarchy;
 „Die Kroon den Tuinleeuw niet aan ijzren boeien kluisteren,
 „En 't vrijgestreden land blijft by die Kroon nog vrij.
 „Ach! blijft op deze hoop ons geen vooruitzicht over,
 „Dan baat in 't harde lot geen hartelijke traan,
 „Geen rouwfloers op de huif, geen lamfer op den gover (*);
 „'t Is met d' Oranjeband des Bundelstaats gedaan! —
 „Gedaan — ? ó Ijslijk woord, waarvan 't gevoel moet ijzen!
 „Neen, zelfs geene eeuwigheid laat zulk een smaad geschiên.
 „Uit de asch des Adelaars zal weér een Fenix rijzen,
 „En 't geen ons oog niet mag, dat zal de Nazaat zien.
 „Niet vreemd is 't, dat een woest, onstuimig murmureeren
 „(Beklaaglijk Volksgebrek van 't rustloos Nederland!)
 „De onschatbre Vrijheid deed het onderst boven keeren,
 „Die de eendracht reis op reis hersteld heeft naderhand.

En zoo wijders nog eenige verzen, waarvan de zin door my overgenomen is in vs. 3 en volgende van Bladz. 48 en verder.

Deze dichtregels behoeven thands geene uitlegging of toepassing.

(*) Dat is *kap*. Dit oude woord schijnt het Engelsche *cover* te zijn.

ging. Maar van waar zulke voorzeggingen? — Die dit vraagt, is onvatbaar voor de Dichterlijke geestdrift, die in een verhoogde sfeer opgetogen, dat gene ziet en zich tegenwoordig gevoelt, dat voor 't koele verstand wel vooruit te zien ware, zoo het juist aangewend wierd, maar in de bekrompenheid, waar opvoeding, onderwijs, en omgang, den geest beperken en den moed en den trek tot hooger beginfel, dat in den Hemel t'huis behoort, doen uitdoven of werkeloos influimeren, voor de gewone kortzichtigheid onbereikbaar is. Nader verklaring zou hier ongepast en nutteloos zijn, en niet dan den geest der eeuw stoffe tot eene Godslasterlijke spotterny kunnen geven. Ik zal er alleen nog byvoegen, dat alle toekomstig in het tegenwoordige besloten ligt, en dat het den dwaze en godlooze onvoorzien verrast; maar dat de waarachtige Christen in nood den waarborg der redding in 't hart draagt.

I N H O U D.

OPWEKKING.	Bladz. 1
AAN Z. K. H. DEN HEERE PRINSE VAN ORANJE.	7
AAN MIJN ZOON.	15
AAN DEN ZELFDE.	28
HUWLIJXSJUBELFEEST.	29
MIJNE EGADE.	40
DE HAND DES OUDERDOMS.	41
DE JEUGD (<i>uit het Perzisch</i>).	45
ONMACHT DER GRIJSHEID.	46
'S LEVENS LUST.	47
GENOECHLIJKE OUDERDOM.	52
GEBORTEGROET AAN MIJNE EGÂ.	54
HUWLIJXSFEEST - HERINNERING.	59
SINT ALBAAN, Romance.	65
DE WIJSGEERIGHEID DEZER EEUW.	77
DE ANACHOREET.	84
VRAAG AAN DEN CHRISTEN.	85
ROEM.	88
DE VLOEK VAN HET BURCHTSLOT MOY.	89
ZELFBEDROG.	103
AAN DE FILOZOFEN ONZES TIJDS.	104
ZINTUIG EN VERSTAND.	105
KENNIS.	107
DE KROKODILLENKONING, Romance.	109
ROMOALD, Romance.	113
DE DUIVEL EN ZIJNE VRIENDEN.	116
MORGENSTOND.	117
AFGETROKKENHEID.	120

DE

DE TWEE BROEDERS, Romance.	Bladz. 123
PEPER EN ZOUT.	131
ONNOOZELE VROUW.	134
LIEF MEISJEN.	135
DE FRANSCH E GEEST.	136
LICHT EN VRIJE TONG.	137
SUZANNA.	139
AAN DS. SCHOTSMAN.	140
HET KERKVERLOOP.	141
DE DEUGD, REIN GELOOF.	142
VOLTAIRE.	143
ROUSSEAU.	144
COUR D'AMOUR.	145
VOOR DEZEN EN NU.	147
KONSTITUTIEN.	148
MINISTERS.	148
TYRANNY.	149
VEELHOOFDIGE REGEERING.	151
SOFIST EN FILOZOOF.	152
VERWORPEN CHRISTENDOM.	153
KUNDIGHEID.	155
GELEERDHEID.	156
VROUW.	157
AAN JONKHEER W. VAN HOGENDORP.	161
AAN JONKHEER D. VAN HOGENDORP.	164
AAN MR. J. RAU.	165
RECHTMATIGE VLOEK	166
IN EEN VRIENDENROL.	167
		AAN

AAN SOMMIGE PUNTDICHTERS.	Bladz. 168
BIJ HET EINDE DES JAARS 1820.	169
TER TACHTIGSTE VERJARING VAN MR. M. TYDEMAN.	171
AAN DEN ZELFDEN.	175
AAN MR. J. V. 'S GRAVENWEERT.	176
IN 'T ALBUM VAN MR. A. FAURE. JZ.	177
IN DAT VAN DR. BLUME.	178
IN DAT VAN MR. J. F. BODEL NYENHUIS.	179
IN DAT VAN DEN HEERE F. C. C. TYDEMAN.	180
AAN DR. H. K. VAN DER BOON MESCH.	181
IN 'T ALBUM VAN DS. G. OUTHUYS.	182
OP EEN AFBEELDSEL VAN MY.	183
OP EEN YVOOREN KAM, <i>na het Spaansch van</i> Lope de Vega Carpio.	185
DE GEROOFDE HAIRLOK.	186
MINNEKLACHT.	187
AAN KLORINDE.	188
NOODZAKELIJKHEID.	189
AAN DE ZENDELINGEN.	190
ZIELVERGIF.	191
EIGEN.	193
DE WOLF IN EEN KWAAD GERUCHT.	195
DRINKPARTYEN.	197
OUDE VRIJSTERS.	198
KLEINIGHEDEN.	200
DICHTEREN WAARSCHOUWING.	201
OPHELDERINGEN op het vers aan den Heere <i>Prinse van Oranje.</i>	202

HW
HW 2518 3

